

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre . . . . . 5 K — f.
 Negyed évre . . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetmények:
 3 hasábos petítség egyszer
 18 fillér, többszöri hirtetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap
 szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Újváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Gazdasági kérdések.

Valamennyien, akik e szép ország áldott földjén élünk, született és hivatott politikusok vagyunk. Ez a tulajdonságunk pedig se nem hivalkodás, nem is gyengeség, nem is velünk született tehetség, hanem egyszerűen annak a következménye, hogy alkotmányunk ellen évszázadokon át folytatott küzdelem alatt a magyar embernek vérévé vált az államjogi tételek és nemzetközi kérdések feletti discussió; manap pedig annyi gazdasági bajunk van, hogy minden magyar ezek alatt nyög, tehát csak természetes, hogy minden gondolkodó azon töri a fejét, hogyan lehetne ebből a helyzetből kiszabadulni, új, pezsgő gazdasági életet, jólétet teremteni.

A közügyek iránti érdeklődés mindig örvendetes jelenség s a nemzet életrevalóságáról tesz tanubizonyosságot. Az elvek harcában új eszmék kerülnek felszínre, amelyek ellentéteket is ébresztenek ugyan, de ezek az ellentétek a közvélemény megalkulásának eszközei is.

Ezért örömmel üdvözljük azt az olvasónkat, aki utóbbi közgazdasági cikkeinket egy hosszú levélben alaposan megkritizálta. Sok igazságot is mond, de — nézetünk szerint — sok téves tant is vall.

A kritika éle abban csucsosodik ki, hogy részben a zsurnalisztika az oka annak, hogy a társadalmi erők elernyedtek s közgazdasági célokért nem olyan tevékenyek, mint a mai viszonyok között kívánatos volna; nem tömöríthetők s az önszegély legtöbbször csak panaszokban és kérelmezésben nyilvánul. A hirlapírásnak ma az az iránya, hogy a kormányokat magasztalva, vagy merev ellenzéki álláspontra helyezkedve vagy vak bizalmat kelt, vagy vakmerő követelésekre és reményekre biztat, de a társadalmi erőket tevékenységre nem ösztönzi.

Ezeket pedig abból következteti a mi kritikuskunk, hogy bármely gazdasági faktorról, a termelőről, kereskedőről, vagy fogyasztóról van szó, akármelyiknek bajait és panaszait siratja a sajtó, a cikk vége mindig az, hogy az államra, a kormányra, a hatalomra appellál s attól várja a segítséget. Könyörög, vagy kifakadásokban, méltatlankodásban tör ki. A leckét mindig

a hatalom kezelői kapják. A nóta vége majdnem mindig az, hogy a kormánynak, a hatóságnak mit kellene tenni, hogyan kellene egyeseket és osztályokat az egész rovására különös védelemben részesíteni.

Valljuk meg, hogy ennek a kritikának sok igazsága van. Tulságosan sokat panaszkodunk és a saját magunk érdekében keveset teszünk. Mindent a hatalomtól várunk, mindent az államtól követelünk s az önszegély nagyon szűk térre szorul.

Csak hogy ezen már a sajtó nem segít. A hatalom centralizációjának természetes következménye, hogy az egyes elvesz az államban s a társadalmi osztályok ereje eltöprel a közhatalommal szemben minden téren. Evvel a centralizációval minden közgazdasági és kulturális feladat az államhatalomra hárul.

Az államhatalomnak az egyes osztályok, az állam ezerféle elemei között fennálló örökös küzdelemben a kiegyenlítő, irányító tényezőnek kell lennie. De mihelyt a küzdelemben maga is aktív részt vesz, mihelyt aránytalanul nagy súlyával teljesen ránehezedik a gazdasági és kulturális élet minden mozzanatára, akkor a hatalom már vezetni, ellentéteket kiegyenlíteni nem képes, csak parancsolni tud; a parancsszó nyomán pedig megszűnik a társadalmi erők ruganyossága; minden reménység gyökere a hatalom talajában kapaszkodik meg és elkezd kifejlődni a rendőrállamnak az a formája, amely a gazdasági és kulturális élet legkisebb kérdéseiben is érezteti a hatalmát.

Ez ma a fejlődés iránya. A nagyhatalmiság elméletével és annak megvalósításával kezdődött az államhatalom mindenhatósága a közszabadság születésének századában.

Az állami omnipotencia továbbfejlődésének azonban utját vágja, a hatalmat a köz boldogulásának eszközévé teszi az a szabadelvű felfogás, amely megköveteli, hogy a hatalmat mindenki javára és nem egyesek, vagy osztályok javára kezeljék.

Az államok berendezkedése, az államhatalom megerősödése tehát az oka annak, hogy mindent a kormánytól kérünk és várunk. A sajtó azután hiába beszélne másról, tehát beleilleszkedik a viszonyokba s keresi az adott körülmények között ki-

nálkozó legjobb eszközöket. Sokszor buzdít, hív a önszegélyre, társadalmi tevékenységre is, de bizony kevés az eredménye.

Tessék végig hallgatni a kongressusokat, Siófoktól Nagykanizsáig és Pozsonyig. A kivándorlás kérdésével kapcsolatban mennyi üdvös eszmét vetettek fel, amelyeknek létesítéséhez nem kellene feltétlenül hatalmi eszköz. A kongresszus azonban csak terveket csinált, a végrehajtást teljesen a kormányra bízta.

Nagykanizsán a kereskedelmi alkalmazottak elfogadtak egy sor határozati javaslatot. Van-e köztük csak egyetlen egy is, amelyet az önszegély léptetne életbe? Pedig a közvetítés szervezéséhez, az értelmi és erkölcsi niveau emeléséhez, sőt még a zárórák és munkaszünet idejének megállapításához sem kell feltétlenül hatalmi szó. Do hát megszoktuk, hogy parancsoltassunk magunknak.

A pozsonyi kongresszusokon éppen így lesz. Kimondják pl. hogy a népnek szép jövődelmet biztosítana a baromfitenyésztés, kívánatos tehát, hogy az állam ennek a termelési ágának megerősítéséről gondoskodjék.

A hozzánk intézett közgazdasági levélben az is olvasható, hogy a gazdasági haladást egyedül a feltétlen szabadság biztosítja és sokszor a tulságos jóakarattal, korlátokkal egyik másik termelési ágat inkább nyomorítják, mint megsegítik.

Ezután rátér a házi tüzhely védelméről irt cikkünkre s elmondja azt, amit mi is tudunk, hogy a parasztember dologi hitele mennyire megesappanna, ha háza és belsősége nem volna elérvereztethető. Evvel szemben azonban nem veszi számításba, hogy személyi hitele mennyire megnövekednék.

A gazdasági szabadságnak, a versenynek mi is hívei vagyunk, de nem a korlátlanágnak. Tessék csak elképzelni, hogy az uzoratorvény korlátai nélkül milyen gazdálkodás folynék még ma is és mi lenne sokszor a kereskedelemmel, amely pedig természeténél fogva a legnagyobb szabadságot igényli, ha magát a kereskedelmet és ellene törő ellenségeit itt ott korlátok közé nem szorítanák.

Azután meg vannak a gazdasági érdekek mellett egyéb tekintetek is, amelyek a

korlátozásokat egyenesen megkövetelik.

Igy pl. a kisbirtokos megmentése nemcsak gazdasági, hanem nemzeti érdek is. A kisbirtok züllick és ezt a zülleszt ma már radikális védelem nélkül feltartóztatni nem is lehet, mert a birtok folytonosan elaprozódik, amíg a nép zöme napszámosná nem lesz. Az idej esztendő a züllesztnek egyéb példáját is nyújtotta. A nagy uradalmak mezőin gyönyörű vetések voltak, a parasztbirtok vetései pedig tele voltak vadbükkönnyel, pipacsos, gyommal. A népnek nincs elég ereje az okszerű gazdálkodáshoz. Ezen pedig a feltétlen gazdasági szabadság nem segít.

Igaz, hogy az óriási kiterjedésű kötött birtokok, amelyek 19,609.962 kat. holdat tesznek ki, nagyon is akadályozzák a kisbirtokost a terjeszkedésben, mert ez a ropant terület a közforgalomból ki van zárva. Erről a témáról külön cikk keretében is érdemes lesz beszélni.

A közgazdasági téren feltétlen igazság alig van; a változó viszonyok követelményeinek helyes megismerésében rejlik a siker kulcsa. A viszonyok legjobb bíróját pedig a közvélemény, amely százazrek és milliók élettapasztalatából szűrődik le. Ezért azt hisszük, hasznos munkát végez mindenki, aki a közvéleményt magyarázza, annak okait és forrását keresi.

Minden okszerű vélemény, minden tárgyilagos bírálat egy lépést jelent a haladás útjain.

Alispáni jelentés.

Csertán Károly alispánnak megyénk közigazgatásának és az ezzel összefüggő ügyeknek állapotáról f. évi január 1-től július hó végeig terjedő időszakig szóló jelentése alapján közöljük a következőket:

A közegészségügyet illetően a felnőttek közegészségi állapota az év első felében nem volt teljesen kielégítő; mert a tavaszi és nyári évszak a sok espadék miatt hűvös volt s leginkább

földműveléssel foglalkozó népünknel ez okot adott a gyakoribb meghülésre s ennek folytán a légző szerveknek főleg hurutos bántalma nagyobb számban észleltetett, mely mellett eszók, váltólázak is képeztek gyógykezelés tárgyát; Sénye, valamint Vindornyaszlós községekben pedig a hasi hagymáz járványosan lépett fel. A gyermekek közegészsége szintén nem volt kedvező; mert a felnőtteknél említett bántalmakon kívül a bélhurut, ronsoló toroklob, vörheny, úgy szintén a vármegye egyes részében járványosan uralkodott kanyaró, hőkhurut több áldozatot követelt.

A bejelentésre kötelezett fertőző bántalmak közül ronsoló toroklobban 150, vörhenyben 52, kanyaróban 902, hasi hagymázban 90, hőkhurutban 464, bárányhimlőben 23, fültömírgylobban 42, hólyagos himlőben 1, gyermekágyi lázban 2, vagyis összesen megbetegedett 1726, akik közül meggyógyult 1516, meghalt 150, további ápolás alatt maradt 60.

A perlaki, esáktornyai és alsólendvai járásban tájkórosan uralkodó, a vármegye többi részében szórványosan előforduló trachoma megbetegedés volt összesen 2.817; ezek közül gyógyult 722, elhalt vagy távozott 59, további kezelés alatt maradt 2.036. A trachoma kezelését teljesíti 1 járási-, 3 kör-, 1 községi- és 4 állami trachoma orvos. A súlyos, vagy otthon el nem különíthető és a rendelési órákban meg nem jelenő beteget a perlaki és alsólendvai trachoma- vagy a vármegye két közkörházában helyezik el megfelelő ápolás céljából.

Rendőri boncolást teljesítettek 32-szer, külső hullaszemlélt rendőri tekintetből 67-szer, véletlen szerencsétlenség által kimúlt 39; elmekór előfordult 21; veszettség gyanújában levő eb megmart 43 egyént, akiket védőtás céljából a budapesti Pasteur intézetbe szállítottak. Hét éven aluli gyermekek orvosi gyógykezelését elmulasztották 431 esetben. Az évi egészségügyi vizsgálatok és ellenőrzések legnagyobb részben teljesítettek.

A megye népesedési mozgalmát illetően a f. év első két hónapjában a megyében született 10.140, meghalt 6.633 és így a szaporodás 3.507.

A haszonállatok közt a szokásos ragadós állati betegségek a lefolyt időszak alatt is, mint egyébkor, szodték áldozataikat, de egyik sem öltött kivételesen fenyegető jelleget úgy, hogy kivételes intézkedések szükségére felmerült volna. Ez a körülmény bizonyára a megbetegülések és elhullások pontosabb bejelentésére s így a törvényben és rendeletekben előírt óvó és elfojtó intézkedéseknek ideje korán való alkalmazására vezethető vissza. Legtöbb elhullást a szarvasmarhák között a lépfene és seregő üszök, sertések között pedig a sertésvész és sertésorbánc okozott. Az elől említett két betegség, valamint a sertésorbánc csak oly helyeken tudott nagyobb arányokat ölteni, ahol az ellenők való védőoltások, — dacára a járási m. kir. állatorvosok

legtöbbször által azok megismertetése és alkalmazása érdekében kifejtett tevékenységnek — az állattartó közönség indokolatlan tartózkodása miatt szélesebb körben elterjedni nem tudtak.

Az állategészségi rendőri intézmények működése kielégítő volt; mulasztás nem észleltetett. A központból az illető községi megbízottak részére kiadtak 102.062 db. 20 f-es 73.190 db. 12 f-es és 54.790 db. 4 f-es marhajárlati úrlapot, melyért 31.386 K 80 f folyt be.

Tűz volt 86, melyeknél az összes elhamvasztott érték 120.256 K 86 f-t tett ki; ebből biztosítva volt 59.925 K s így a biztosítatlanul szenvedett kár 60.331 K 86 f-re rúg. A tűz keletkezésének oka a teljesített vizsgálatok szerint 13 esetben gyújtogatás, 19 esetben gondatlanság, 2 esetben villámesapás és 52 esetben kiderítetlen volt.

A személy és vagyonbiztonság a megye egész területén kielégítő és megnyugtató volt; fordultak elő ugyan egyes betöréses lopások és kisebb tolvajlások számos esetei, azonban ezeknek tetteseit a csendőrség legnagyobb részben kipuhította és az illetékes hatóságoknak átadta.

A m. kir. esendőri őrzőjáratok letartóztattak 1-et gyilkosságért, 3-at gyilkossági kísérletért, 12-öt szándékos emberölésért, 7-et az ember élete és testi épsége elleni cselekményért, 7-et rablásért, 3-at gyújtogatásért, 115-öt lopásért, 10-et vagyon elleni cselekményért, 1-et hatóság elleni erőszakért, 1-et magánosok elleni erőszakért, 1-et pénzhamisításért, 6-ot szemérem elleni cselekményért, 8-at egyéb büncselekményért; különböző természetű kihágásért 117 egyén lett a közigazgatási hatóságokhoz elővezetve.

Egyenes adó hátralék volt 1901. év végén 1,182.513 K 01 f, a f. év I. és II. negyedévi előírás 2.181.180 K 92 f, összes tartozás 3,363.693 K 93 f, ebből június végeig lefizettek 1,177.269 K 35 f-t, maradt június végén hátralék 2,193.424 K 58 f. Hadmentességi díj hátralék volt 1901. év végén 150.753 K 59 f, a f. év első felére előírás 987 K, összes tartozás 151.748 K 59 f, melyből június végeig lefizettek 12.564 K 65 f-t s így június végén hátralékban maradt 139.175 K 94 f.

Az évek hosszú során felszaporodott hátralék azért nem volt teljesen rendezhető és behajtható, mert az uralgott mostoha gazdasági viszonyok mellett az adózók fizetőképessége teljesen kimerült.

A pénzügyi adminisztráció terén fennakadás nincs. Mivel azonban a lakosság csekély termését még nem értékesíthette, az adók és egyéb kincstári követelések csak szeptember és október hónapban fognak nagyobb mérvben befolyjni.

A mezőgazdasági termények állása a lefolyt félévben általában kedvezőnek mutatkozott. A vetések az enyhe téli időben jól teleltek át; a tavaszi vetés korán volt kezdhető, a gyakori

TÁRCA.

Régen és most.

Balaton-Berényben a tóparti fővény csenevész bokrai alatt két gyermek beszélget. Pali 14 éves gimnásista, Lenke 12 éves kis leány. Pali cigarettát lopott s füstöl, mint a lokomotív; Lenke a mama asztaláról elcsent regényt tartja a kezében. Forró augusztusi délután van; levél se zizzen, szellő se jár.

Pali. Szippantson egyet, Lenkice. Meglátja, milyen jó.

Lenke. Az csak férfiaknak való mulatság. Csunya az, mikor egy hölgy füstöl.

Pali. Oh nem. A modern hölgyek közül sokan cigarettáznak. Én a feleségemtől okvetetlenül megkövetelem, hogy velem együtt rágyujtson ebéd után.

Lenke. Ugyan menjen. Mit beszél maga feleségről. Mikor házasodik meg maga.

Pali. Na nem is olyan nagyon sokára. Négy év az érettségiig, négy év a jogászság, egy-két év azután, össze-vissza tiz esztendő.

Lenke. Bizony én arra már huszonkét éves leszek.

Pali. A legszebb kor.

Lenke. Igaz. Nézze lady Allen, akiről most olvasok, éppen anyyi és még leány.

Pali. Szerelmes az a lady?

Lenke. De még mennyire. Tudja, falun nevelkedett és ott együtt játszott mindennap a bérlő fiával, a Tamással. Derék, okos fiu volt ez a Tamás. A kisasszonynak mindennap virágot szedett a mezőn s egyszer kimentette a tengerből.

Pali. Nagy dolog is az.

Lenke. Hát mentett már maga ki valakit a vízből?

Pali. Még nem, de meg tudnám tenni, ha szükség volna rá. Jól tudok én uszni.

Lenke. Hát szedett már maga valakinek mezei virágot?

Pali. Pesten nem lehet mezei virágot szedni. Itt meg a homokon fü is alig van.

Lenke. No lássa. Maga nem olyan derék fiu, mint Tamás, aki lady Allent akkor sem tudta elfeledni, mikor az a városba költözött, nagy leány lett. Mindig küldözte neki a friss mezei virágokat.

Pali. Az se nagy dolog. Én utánna is mentem volna, ha szerelmes lettem volna abba a leányba.

Lenke. Be is eresztették volna ám a palotába. Tamás is megpróbálkozott bejutni. Maga vitt egy nagy bokrétát, de nem bocsátották be, mert nagy ünnepély volt a fényes termekben. Tamás azután csak az utcáról bámulta a kivilágított

ablakokat s ha egy karesu árnyék elsuhant, mindig azt találgatta, nem ez volt-e a szép Allen?

Pali. De gyatra férfi volt az a Tamás. Én megmutattam volna, hogy felmegyek abba a palotába. Mire való az embernek a két ökle?

Lenke. De nagy hős maga, Pali. Majd kidobták volna.

Pali. Engem? Én vagyok az osztályban a legerősebb.

Lenke. Hujjé! De ott volt ám husz inas is, meg a nagyszakállu portás.

Pali. Még se tágtottam volna. Meghaltam volna a kedvesem háza előtt.

Lenke. Pali!

Pali. Ugy én!

Lenke. Ilyen hős fiu is tudna maga lenni?

Pali. Igen, igen Lenke. Azért, akit szeretünk, mi férfiak sokra képesek vagyunk.

Lenke. És maga szeret valakit, Pali?

Pali. Lenkice, én magát szeretem.

Lenke. Ugy hogy meghalna, ha be nem ereszténék a palotába?

Pali. Még jobban.

Lenke. Hiszen jobban már nem lehet.

Pali. De igen. Annyira szeretem magát, hogy elvenném feleségül.

Lenke. Maga engem csak hiteget. Ezt mondta ám Tamás is a grófkisasszonynak.

korlátozásokat egyenesen megkövetelik.

Igy pl. a kisbirtokos megmentése nemcsak gazdasági, hanem nemzeti érdek is. A kisbirtok züllick és ezt a zülleszt ma már radikális védelem nélkül feltartóztatni nem is lehet, mert a birtok folytonosan elapozódik, amíg a nép zöme napszámossá nem lesz. Az idej esztendő a züllesztnek egyéb példáját is nyújtotta. A nagy uradalmak mezőin gyönyörű vetések voltak, a parasztbirtok vetései pedig tele voltak vadbükönnyel, pipacsos, gyommal. A népnek nincs elég ereje az okszerű gazdálkodáshoz. Ezen pedig a feltétlen gazdasági szabadság nem segít.

Igaz, hogy az óriási kiterjedésű kötött birtokok, amelyek 19,609.962 kat. holdat tesznek ki, nagyon is akadályozzák a kisbirtokost a terjeszkedésben, mert ez a ropant terület a közforgalomból ki van zárva. Erről a témáról külön cikk keretében is érdemes lesz beszélni.

A közigazgatási téren feltétlen igazság alig van; a változó viszonyok követelményeinek helyes megismerésében rejlik a siker kulcsa. A viszonyok legjobb bírása pedig a közvélemény, amely százazrek és milliók élettapasztalatából szűrődik le. Ezért azt hisszük, hasznos munkát végez mindenki, aki a közvéleményt magyarázza, annak okait és forrását keresi.

Minden okszerű vélemény, minden tárgyilagos bírálat egy lépést jelent a haladás útján.

Alispáni jelentés.

Csertán Károly alispánnak megyénk közigazgatásának és az ezzel összefüggő ügyeknek állapotáról f. évi január 1-től július hó végéig terjedő időszakig szóló jelentése alapján közöljük a következőket:

A közegezésügyet illetően a felnőttek közegészségi állapota az év első felében nem volt teljesen kielégítő; mert a tavaszi és nyári évszak a sok esapadék miatt hűvös volt s leginkább

földműveléssel foglalkozó népünknel ez okot adott a gyakoribb meghülésre s ennek folytán a légző szerveknek főleg hurutos bántalma nagyobb számban észleltetett, mely mellett eszók, váltólázak is képezték gyógykezelés tárgyát; Sénye, valamint Vindornyaszőlős községekben pedig a hasi hagymáz járványosan lépett fel. A gyermekek közegészsége szintén nem volt kedvező; mert a felnőtteknél említett bántalmakon kívül a bélhurut, ronesoló toroklob, vörheny, úgy szintén a vármegye egyes részében járványosan uralkodott kanyaró, hőkhurut több áldozatot követelt.

A bejelentésre kötelezett fertőző bántalmak közül ronesoló toroklobban 150, vörhenyben 52, kanyaróban 902, hasi hagymázban 90, hőkhurutban 464, bárányhimlőben 23, fültömírgylobban 42, hólyagos himlőben 1, gyermekágyi lázban 2, vagyis összesen megbetegedett 1726, akik közül meggyógyult 1516, meghalt 150, további ápolás alatt maradt 60.

A perlaki, csáktornyai és alsólendvai járásban tájkórosan uralkodó, a vármegye többi részében szórványosan előforduló trachoma megbetegedés volt összesen 2.817; ezek közül gyógyult 722, elhalt vagy távozott 59, további kezelés alatt maradt 2.036. A trachoma kezelését teljesíti 1 járási-, 3 kör-, 1 községi- és 4 állami trachoma orvos. A súlyos, vagy otthon el nem különíthető és a rendelési órákban meg nem jelenő betegeket a perlaki és alsólendvai trachoma- vagy a vármegye két közkörházában helyezik el megfelelő ápolás céljából.

Rendőri boncolást teljesítettek 32-szer, külső hullaszemlélt rendőri tekintetből 67-szer, véletlen szerencsétlenség által kimúlt 39; elmekör előfordult 21; veszettség gyanujában levő eb megmárt 43 egyént, akiket védőtás céljából a budapesti Pasteur intézetbe szállítottak. Hét éven aluli gyermekek orvosi gyógykezelését elmulasztottak 431 esetben. Az évi egészségügyi vizsgálatok és ellenőrzések legnagyobb részben teljesítettek.

A megye népesedési mozgalmát illetően a f. év első két hónapjában a megyében született 10.140, meghalt 6.633 és így a szaporodás 3.507.

A haszonállatok közt a szokásos ragadós állati betegségek a lefolyt időszak alatt is, mint egyébkör, szódték áldozataikat, de egyik sem öltött kivételesen fenyegető jelleget úgy, hogy kivételes intézkedések szüksége felmerült volna. Ez a körülmény bizonyára a megbetegülések és elhullások pontosabb bejelentésére s így a törvényben és rendeletekben előírt óvó és elfojtó intézkedéseknek ideje korán való alkalmazására vezethető vissza. Legtöbb elhullást a szarvasmarhák között a lépfene és sercegő üszök, sertések között pedig a sertésvész és sertésorbánc okozott. Az elől említett két betegség, valamint a sertésorbánc csak oly helyeken tudott nagyobb arányokat ölteni, ahol az ellenök való védőőjtások, — dacára a járási m. kir. állatorvosok

legtöbbje által azok megismerttetése és alkalmazása érdekében kifejtett tevékenységnek — az állattartó közönség indokolatlan tartózkodása miatt szélesebb körben elterjedni nem tudtak.

Az állategészségi rendőri intézmények működése kielégítő volt; mulasztás nem észleltetett. A központból az illető községi megbízottak részére kiadtak 102.062 db. 20 f-es 73.190 db. 12 f-es és 54.790 db. 4 f-es marhajárlati úrlapot, melyért 31.386 K 80 f folyt be.

Tűz volt 86, melyeknél az összes elhamvasztott érték 120.256 K 86 f-t tett ki; ebből biztosítva volt 59.925 K s így a biztosítatlanul szenvedett kár 60.331 K 86 f-re rúg. A tűz keletkezésének oka a teljesített vizsgálatok szerint 13 esetben gyújtogatás, 19 esetben gondatlanság, 2 esetben villámcsapás és 52 esetben kiderítetlen volt.

A személy és vagyonbiztonság a megye egész területén kielégítő és megnyugtató volt; fordultak elő ugyan egyes betöréses lopások és kisebb tolvajlások számos esetei, azonban ezeknek tettéseit a csendőrség legnagyobb részben kipuhította és az illetékes hatóságoknak átadta.

A m. kir. csendőri őrzékek letartóztattak 1-et gyilkosságért, 3-at gyilkossági kísérletért, 12-öt szándékos emberölésért, 7-et az ember élete és testi épsége elleni cselekményért, 7-et rablásért, 3-at gyújtogatásért, 115-öt lopásért, 10-et vagyon elleni cselekményért, 1-et hatóság elleni erőszakért, 1-et magánosok elleni erőszakért, 1-et pénzhamisításért, 6-ot szemérem elleni cselekményért, 8-at egyéb büncselekményért; különböző természetű kihágásért 117 egyén lett a közigazgatási hatóságokhoz elővezetve.

Egyenes adó hátralék volt 1901. év végén 1.182.513 K 01 f, a f. év I. és II. negyedévi előírás 2.181.180 K 92 f, összes tartozás 3.363.693 K 93 f, ebből június végeig lefizettek 1.177.269 K 35 f-t, maradt június végén hátralék 2.193.424 K 58 f. Hadmentességi díj hátralék volt 1901. év végén 150.753 K 59 f, a f. év első felére előírás 987 K, összes tartozás 151.748 K 59 f, melyből június végeig lefizettek 12.564 K 65 f-t s így június végén hátralékban maradt 139.175 K 94 f.

Az évek hosszú során felszaporodott hátralék azért nem volt teljesen rendezhető és behajtható, mert az uralgott mostoha gazdasági viszonyok mellett az adózók fizetési képessége teljesen kimerült.

A pénzügyi adminisztráció terén fennakadás nincs. Mivel azonban a lakosság csekély termését még nem értékesíthette, az adók és egyéb kincstári követelések csak szeptember és október hónapban fognak nagyobb mérvben befolyjni.

A mezőgazdasági termények állása a lefolyt félévben általában kedvezőnek mutatkozott. A vetések az enyhe téli időben jól teleltek át; a tavaszi vetés korán volt kezdhető, a gyakori

TÁRCA.

Régen és most.

Balaton-Berényben a tóparti fővény esenevész bokrai alatt két gyermek beszélget. Pali 14 éves gimnásista, Lenke 12 éves kis leány. Pali cigarettát lopott s füstöl, mint a lokomotív; Lenke a mama asztaláról elcsent regényt tartja a kezében. Forró augusztusi délután van; levél se zizzen, szellő se jár.

Pali. Szippantson egyet, Lenkice. Meglátja, milyen jó.

Lenke. Az csak férfiaknak való multság. Csunya az, mikor egy hölgy füstöl.

Pali. Oh nem. A modern hölgyek közül sokan cigarettáznak. Én a feleségemtől okvetetlenül megkövetelem, hogy velem együtt rágyujtsjon ebéd után.

Lenke. Ugyan menjen. Mit beszél maga feleségről. Mikor házasodik meg maga.

Pali. Na nem is olyan nagyon sokára. Négy év az érettségig, négy év a jogászság, egy-két év azután, össze-vissza tiz esztendő.

Lenke. Bizony én arra már huszonkét éves leszek.

Pali. A legszebb kor.

Lenke. Igaz. Nézze lady Allen, akiről most olvasok, éppen annyi és még leány.

Pali. Szerelmes az a lady?

Lenke. De még mennyire. Tudja, falun nevelkedett és ott együtt játszott mindennap a bérlő fiával, a Tamással. Derék, okos fiu volt ez a Tamás. A kisasszonynak mindennap virágot szedett a mezőn s egyszer kimentette a tengerből.

Pali. Nagy dolog is az.

Lenke. Hát mentett már maga ki valakit a vízből?

Pali. Még nem, de meg tudnám tenni, ha szükség volna rá. Jól tudok én uszni.

Lenke. Hát szedett már maga valakinek mezei virágot?

Pali. Pesten nem lehet mezei virágot szedni. Itt meg a homokon fű is alig van.

Lenke. No lássa. Maga nem olyan derék fiu, mint Tamás, aki lady Allent akkor sem tudta elfeledni, mikor az a városba költözött, nagy leány lett. Mindig küldözte neki a friss mezei virágokat.

Pali. Az se nagy dolog. Én utánna is mentem volna, ha szerelmes lettem volna abba a leányba!

Lenke. Be is eresztették volna ám a palotába. Tamás is megpróbálkozott bejutni. Maga vitt egy nagy bokrétát, de nem bocsátották be, mert nagy ünnepély volt a fényes termekben. Tamás azután csak az utcáról bámulta a kivilágtott

ablakokat s ha egy karesu árnyék elshant, mindig azt találgatta, nem ez volt-e a szép Allen?

Pali. De gyatra férfi volt az a Tamás. Én megmutattam volna, hogy felmegyek abba a palotába. Mire való az embernek a két ökke?

Lenke. De nagy hős maga, Pali. Majd kidobták volna.

Pali. Engem? Én vagyok az osztályban a legerősebb.

Lenke. Hujjé! De ott volt ám husz inas is, meg a nagyszakállu portás.

Pali. Még se tágtítottam volna. Meghaltam volna a kedvesem háza előtt.

Lenke. Pali!

Pali. Ugy én!

Lenke. Ilyen hős fiu is tudna maga lenni?

Pali. Igen, igen Lenke. Azért, akit szeretünk, mi férfiak sokra képesek vagyunk.

Lenke. És maga szeret valakit, Pali?

Pali. Lenkice, én magát szeretem.

Lenke. Ugy hogy meghalna, ha be nem eresztenék a palotába?

Pali. Még jobban.

Lenke. Hiszen jobban már nem lehet.

Pali. De igen. Annyira szeretem magát, hogy elvenném feleségül.

Lenke. Maga engem csak hiteget. Ezt mondta ám Tamás is a grófkisasszonynak.

esapadékok a fejlődést kedvezően befolyásolták kezdetben, de a május, június és július hó folyamán bekövetkezett zivatarokkal, sőt a vármegye számos községében jégverésekkel összekötött túlságos sok esőzés a gabonaféléket károsította és a termési átlagot még közvetlenül az aratás előtt lenyomta.

Vármegyeszerte, a jégverte vidéktől eltekintve, a mostani aratás mindezek dacára a tavalyinál jelentékenyen jobb leend és a jó közepes évekhez sorolható.

A kedvezőtlen kaszalási és aratási időszak folytán az árpa és zab minősége szenvedett, az árpa jobbára megsárgult.

Az eddigi esélési eredmények a le nem dőlt gabonáknál a várható eredményeket igazolták, sőt részben felül is multák.

A tengeri állapota, a sok eső folytán, váratlan gyorsasággal javult és jó középtermetést ígér. Repce elesépettetett és az el nem fagyott vetéseknél a minő- és mennyiség kielégítő. Répafélék fejlődése ez ideig kitünő. Burgonya a korábbi erőteljes fejlődés után a sok eső miatt hanyatlott, nemcsak a gumók rothadása, hanem a peronosporának rohamos fellépése miatt általános a panasz. Kerti vetemények állapota kielégítő, de a sok esőt már sokalják ezen növények és a gaztól szenvednek. Hüvelyesek, kender, len, fejlődése kedvező; a köles szépen kikelt és fejlődik. Mesterséges takarmányfélék és a rétek a sok eső folytán szokatlan nagy termést adtak ez idén, de a szárogatási időszak alatt uralkodó szeszélyes időjárás miatt sok a kilugozott, megsárgult széna, a másodrendű lóher, bükköny stb. Szalma-termés a folyó évben a múlt évihez képest 15—30% többletet mutat. Legelők állapota általában a lefolyt félévben kedvező volt és a legelő marha ezidáig hiányt nem szenvedett.

A záporosók és szelek a bujább vetéseket tetemesen megkárosították, a gabona növényi ellenségeit pedig növelték. Nagyobb mérvű elemi esapások voltak: május 1—2-án fagy, mely a szőlők laposabb fekvéseiben és a gyümölcstermésben tetemes károkat okozott. Voltak ködök is; rovarkarak is mutatkoztak a korai vetésekben, a kalász és levélfrozda pusztította a buzát, az árpát, gyökérpenész is volt kisebb területeken konstatálható.

Jégverések voltak elviselhető mértékben vármegyénkben május 16, június 3-án, 4-én és 16-án, igen tetemes mértékben pedig július hó 2-án, amidőn vármegyénk számos vidékén a szépnak mutatkozó termés nagy mérvben károsítva, sőt több helyütt megsemmisítve is lett.

Áríz kár július havában mutatkozott a Zala folyó mentén levő községek határában, hol rét, legelő és szántóföldek lettek elborítva és beiszapolva.

A törvényhatósági utak fenntartására a fedanyag szükségletet az utibizottságok meghallgatása mellett az államépítészeti hivatal megállapította,

a közigazgatási bizottság azt jóváhagyta s a fedanyag szállítást kellő időben megkezdtek és oly erővel teljesítették, hogy a fedanyag nagyobb része már ki is szállított.

Az 1902. évi utifentartási költségelőirányzat terhére foganatosítandó műtárgy javításokra és újból építkezésekre a kir. államépítészeti hivatal szabályszerű terveket és költségvetéseket készített s miután azok illetékes helyen jóváhagyást nyertek, a munkálatok végrehajtása árlejtés útján biztosított.

A törvényhatósági közutak állapota elég jó; az utadót nem fizetők által teljesítendő munkák részben ledolgoztattak.

Az 1902. évi törvényhatósági utadót illetőleg hátralék volt 1901. végén 177.382 K 21 f, 1902. évi előírás 457.212 K 17 f, összes tartozás 634.592 K 38 f; ebből július 31-ig befizettek 214.048 K 48 f-t, hátralék július végén 520.545 K 90 f.

A vármegye különböző pótdadó alapjainak állását illetőleg: a) az összesített pótdadónál 1901. évi hátralék 64.645 K 53 f, melyből befolyt 53.440 K 68 f, hátralék 11.204 K 86 f; b) a jegyzői nyugdíjnál múlt évi hátralék 140 K 70 f, folyó évi kivetés 14.420 K 59 f, összesen 14.561 K 29 f, lerovás 6.763 K 06 f, hátralék július végén 7.798 K 23 f; c) eb adónál hátralék 356 K 77 f, lerovás 356 K 77 f; d) erdészeti alaponál hátralék 259 K 99 f; e) fizetés felemelés fedezésére szolgáló alaponál befolyt 24.194 K 11 fillér.

A vármegyei törzsvagyon áll 3.150 K 44 f postatakarékbetétekből, 1.500 K magánkötvényből, 213 K 16 f készpénzből, 3.463 K 46 f eselekvő hátralékból, vagyis az összes vagyon 8.127 K 06 f.

A vármegyei ügyforgalmat illetőleg hátralék volt 10.393 ügydarab, beérkezett f. évi július végeig 136.888 s így elintézésre várt 147.281 ügydarab, amelyből feldolgoztak 136.969 db.-ot és így július végén hátralékban maradt 10.312 ügydarab.

A Gazdasági Egyesület közgyűlése.

A Zalamegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 16-án tartotta Keszthelyen gyűlését Hertelendy Ferenc egyesületi elnök elnöklete alatt, miután előzőleg ugyanazon a napon igazgató választmányi gyűlés volt a közgyűlésre felvett tárgyak előkészítése végett.

Elnök a megjelent egyesületi tagokat melegen üdvözlővén, a közgyűlést megnyitja.

Majd előadja, hogy bár az elnökség a legmesszebb menő intézkedéseket megtette, még sem sikerült kivinnie, hogy a pozsonyi II. országos mezőgazdasági kiállításon az egyesület csoportos kiállítással vehetett volna részt; csupán egyes nagyobb birtokosok vesznek részt. Jelenti, hogy

Lenke egy ideig meglepetve nézte az ismeretlennek látszó alakot.

Lenke. Ni ni Pali. Hogyan kerül maga ide?

Pali. Hallottam, hogy itt vannak.

Lenke. És azért jött. Szép magától. Ugy-e maga most jogász?

Pali. Igen. Másod éves.

Lenke. És már bálba is jár?

Pali. Rendező szoktam lenni.

Lenke. Én is bálózok már. A jövő farsangon Pestre megyünk. Reményem találkozunk.

Pali. A világ végére is elmegyek maga után. Emlékszik még Tamásra?

Lenke. Ugyan ne legyen sentimentális. Tamás ostoba volt, maga pedig még kis fiú, akinek nem való az udvarlás. Isten vele Palika.

Lenke ellebben egy kopasz, monoklis ur karján. Pali meglepetve, bambán néz utána.

* * *

Nyolc évvel később Balaton-Füreden, Anna bál előtti napon. A hajó sok új vendéget hoz. A kikötő hidja előtt nagy közönség hullámszik. Egy csoportban fiatal emberek, fiatal lányok állnak, jókedvűek valamennyien. A társaság szelleme Pali, akiről azt mondják, hogy nagyon eszes, kedves fiú s emellett férfias szépség dolgában sem lehet ellene kifogás. A legjobb táncos, kitünő galamblovó és jó parthie. A hajó kikötött, a figyelem az új vendégek felé irányult. Egy elegáns, magas hölgy, egy ősz matróna társaságában lépett le a hidról. A fiatal hölgyön meg-

úgy a kiállítás megnyitására, valamint a kiállítással kapcsolatos kongresszuson részt vesz s kéri mindkét helyre az egyesület képviselőit a titkár kiküldését.

A közgyűlés az elnöki előterjesztés elfogadása mellett a kiállításon az egyesület képviselőit megjelölésre felkéri Koller István, Bogyay Máté, Jerffi Adolf, Hertelendy József, Elek Ernő, Bezeredy Lajos, Hayden Sándor, Bosnyák Géza, ifj. Thassy Imre, Unger János, Garay Lajos, Bakó Gyula, Tánzos Lajos, Etlényi János és Gruner Lajos egyesületi tagokat; felkéri továbbá az egyesület összes tagjait, hogy a kiküldöttekhez csatlakozni és erről az egyesület titkárát értesíteni sziveskedjenek.

Helyeslőleg vette tudomásul folytatólag a közgyűlés az elnök abbéli jelentését, hogy az egyesület titkárával együtt részt vett a kivándorlási kongresszus ügyében Siófokon tartott előterkeleten.

Hasonlóan jóváhagyólag tudomásul vette a közgyűlés az elnök abbéli jelentését, hogy a pécsi löversenyre az egyesület pénztárából ötven koronát kiutaltványozott.

Majd hosszasan emlékezett meg az elnök ama szomorú körülményről, hogy a tagok száma évről-évre esökken s ez a körülmény, valamint a folyton szaporodó tagsági hátralék az egyesület működésében többé kevésbé megbénítja; a tagok számának szaporítása végett javasolja, hogy a megye községei állami adójuk egyenes arányában emelkedő csekély tagdíj mellett leheszenek az egyesület tagjai; továbbá egyes, kiváló férfiak, akik az egyesületet akár erkölcsi, akár anyagi támogatásban részesítették, választassanak meg az egyesület dísztagjaival, illetve díszelnökökkel. A közgyűlés mindkét indítványt helyesléssel fogadta, mivel azonban ez csak alapszabály módosítással eszközölhető, azt tüzetesen a jövő közgyűlésen tárgyalja.

Majd felemlíti egyesületi elnök, hogy az egyeletnek több követelése behajtás alatt van; hogy az egyesületi vagyonról biztos tájékozást nyerhessen a közgyűlés, indítványozza, hogy a legközelebbi közgyűlés elé részletes jelentés tétessék az egyesület kint levő követeléséről, ezek behajtási módjairól, valamint az esetleg behajthatatlan követelésekről, hogy a közgyűlés azok leírása iránt intézkedhessenek és így egyes tételek ne szerepeljenek az egyesület vagyon kimutatásában vagyon gyanánt. Az elnök indítványát a közgyűlés elfogadta s a kimutatásnak a legközelebbi közgyűlés elé való beterjesztését elrendelte.

Tudatta továbbá elnök a közgyűléssel, hogy a vármegye törvényhatósága megbizta az egyesület igazgató választmányát a megyei mezőgazdasági bizottság teendőinek az ellátásával s előadóul Voigt Ede egyesületi titkárt jelelte ki s felkérte az egyeletet a bizottság működésére nézve szabályrendelet elkészítésére. A közgyűlés

latszok, hogy túl van az első tavaszon, de még mindig szép.

Egy fiatal leányka. Ni Lenkém édes, te vagy?

Lenke. Ah! Szervusz gyerekek. Mi is átjöttünk Siófokról egy kicsit mulatni. Sokan leszünk... Hogy töltitek a nyarat?

Pali. Kezét esókolom... Engem észre sem vesz? Meg sem ismer?

Lenke. Pali! Oh de jó, hogy itt van. Ugyis alig van valaki férfi ismerősünk. Legalább jut néhány táncos az ilyen vén leánynak is.

A társaság elindul. Pali és Lenke együtt maradnak.

Pali. Ne gunyolja magát. Most is olyan szép, mint nyolc évvel ezelőtt.

Lenke. (élénken) Igazán? Ugy találja? Pedig kiszámíthatja, hogy huszonhat éves vagyok. Mikor Berényben nyaraltunk, csak tizenkettő voltam... Emlékszik még miss Allenre?

Pali. Aki szerelmes volt a Tamásba? Ezért a miss Allenért én megbuktam az ötödik gimnáziumban... (hirtelen) Hogyan töltik a nyarat? Van-e oda át jó társaságuk?

Lenke. Nincs. Itt azonban — hallom — jól mulatnak. Itt akarom én is elmulatni az utolsó bálomat.

Pali. Földváron mikor voltak utoljára?

Lenke. Talán három éve.

Pali. Emlékszik még a földvári bálra?

Pali. Esküszöm, hogy imádom magát.

Lenke. Óh Pali!...

Pali. Óh édes Lenke!...

Lenke. Hát esküdjék már.

Pali. Akkor maga is megesküszik?

Lenke. Mire?

Pali. Hogy szeret és hogy a feleségem lesz.

Lenke. Igen, igen, csak esküdjék.

Pali. Esküszöm neked, bájos leányka, hogy szívem csak érted dobog s hogy vagy te, vagy senki más...

Lenke. Én is esküszöm, kedvesem, hogy szeretlek téged s hogy ajkam mézét kivüled senki sem élvezi.

Pali. Csókoljon meg Lenke.

Lenke. Ugysem sokáig tart a boldogság. Holnap utazunk. Fogsz-e rám gondolni Pali?

Pali. Ébren és álomban mindig.

Egymásra borulnak és sírnak keservesen, azután szótlanul nézik a vizet, míg a mama bangja nem hallatszik, amint eltűnt leánykáját keresi.

* * *

Hat évvel később Balaton-Földváron. Táncmulatság van. A sok szép leány között legszebb Lenke kisasszony, akinek egész udvara van. A fiatal emberek török magukat egy tour után s a leány fölényesen mosolyog udvarlóira. Pali, a kis jogász, a sarokban áll és messziről nézi Lenkét, aki nem vette észre. A kis jogász elhatározta magát, hogy utat tör a szép leányig s mikor meghajította magát,

az elnöki előterjesztés tudomásul vétele mellett megbizta az elnökséget a szóban forgó szabályrendelet elkészítésével és a jövő közgyűlés elé való terjesztésével.

Folytatólag jelenti az elnök, hogy a szombathelyi mezőgazdasági takaré- és hitelbank részvénytársasággal az Egyesület nevében szerződést kötött és azt megbizta, hogy a cs. és kir. kincstár részére a Gazdasági Egyesület nevében a soproni raktár részére a szükséges gabona mennyiség szállítását vállalja el; kikötötte azonban, hogy ebből az ügyletből az egyesületre kár nem hármolthatik, amennyiben az esetleges veszteségeket a bank tartozik viselni, a szombathelyi raktár a szerződés értelmében összes zab és rozs szükségletét első sorban zalamegyei gazdáktól tartozik beszerezni és az így eladott gabona után waggononként tiz koronát tartozik az egyesületnek fizetni; ez ügyben az összes számadásokat a bank végzi, ez számol el közvetlen a felekkel s a számadás végeredményét tartozik az egyesülethez betérjeszteni. A közgyűlés az elnök ez irányú intézkedését örömmel és helyeslőleg vette tudomásul.

A vármegye törvényhatósági bizottságának megkeresésére a közgyűlés a vármegyei lötenyész bizottságba tagokul ajánlja:

a) a *pacsai járásban* Bosnyák Géza elnökle alatt Gruner Lajost, Szentmihályi Dezsőt, Bakó Gyulát;

b) a *nagykanizsai járásban* Jerfy Adolf elnökle alatt Vizlendvay Sándort, Dervaries Ákost, Elek Ernőt, Muszét Ferencet;

c) a *szentgróthi járásban* gróf Bathányi József elnökle alatt gróf Bathányi Ernőt, Malatinszky Ferencet, Bezerédy Lászlót;

d) a *tapolczai járásban* Hertelendy Ferenc elnökle alatt Forster Eleket, Szezemsky Gyulát, Virius Vincét, Köves Edét;

e) a *sümei járásban* Gyömörey János elnökle alatt Bogyay Jánost, ifj. Háczy Kálmánt, Hayden Sándort, ifj. Tarányi Ferencet;

f) a *letenyi járásban* herceg Szulkovszky Viktor elnökle alatt Kovács Antalt, Literáty Istvánt;

g) a *novai járásban* Dervaries János elnökle alatt Deák Mihályt, Stádel Jánost, Strausz Sándort;

h) a *alsólendvai járásban* Hajós Mihály elnökle alatt Horváth Győzöt, Vlasics Nándort, Szanveber Józsefet;

i) a *csáktornyai járásban* Tóth István elnökle alatt Ziegler Kálmánt, Langer Makárt, báró Knezovics Viktort;

j) a *perlaki járásban* Szabó Imre elnökle alatt Mesterics Gábort, Verly Ernőt, Hajdinyák Istvánt;

k) a *keszthelyi járásban* Bogyay Máté elnökle alatt Hertelendy Józsefet, Oltay Guidót, Bezerédy Lajost;

l) a *zalaegerszegi járásban* Farkas József elnökle alatt Csértán Lászlót, Szűts Dezsőt, Csillagh Gyulát, Fatér Györgyöt, Nagy Lászlót, Skublies Károlyt, Szily Dezsőt.

Lenke. (egy bokor mellett megáll, a fiatal ember karjára teszi a kezét és a szemébe néz) Pali, miért hagyta maga ott a földvári bált? Kerestetem, nem találták. Másnap hallottam, hogy egész éjszaka a legnagyobb lumpokkal korhelykedett. Sokszor gondoltam rá azóta, hogy talán én voltam az oka . . . Pali, akar velem ma egy négyest táncolni? . . . Lássá, én kérem magát . . . Azután beszélgetünk gyermekéveinkről . . .

Pali. (zavartan) Igazán kegyetlen dolog . . . A négyeseim . . . nagy társaságunk van . . .

Lenke. El vannak foglalva ugy-e? . . . Kosarat kaptam . . .

Több üde leányhang az ut végén. Pali, Pali jöjjön már.

Lenke. Menjen, menjen. Várják. Én is megkeresem az anyámat.

Pali szó nélkül kezét esőkol és elsiet. Lenke utána néz, arcán szomorú mosoly cikázik végig s ajkának szögletében egy kis ránc húzódik össze, amely bosszúságot, bánatot, lemondást árul el. Az ut végéről vidám leánykacaj hallatszik.

V. L.

Felolvastattott a lenbeváltó és kidolgozó gyár ügyében a földmivvelésügyi miniszternek leirata, melyben az egyesület felterjesztésére kijelenti, hogy a szóban forgó gyár felállítására hajlandó harmincezer korona államegélyt adni s felhívja a gyártelep- és a vállalkozó ügyében mielőbb tegyen részletes előterjesztést; kívánatosnak tartja az egyesületet, hogy a tárgyalást indítsa meg s a miniszter, hogy a szóban forgó ügyben az egyesület a Somogy megyei Gazdasági Egyesülettel egyöntetűen járjon el, mely a gyár ügyében szintén felterjesztést intézett. A leirattal kapcsolatban Elek Ernő, mint a kérdéses ügyben kiküldött bizottság elnöke, jelentést tett a bizottság eddigi működéséről; tudatta, hogy eddig 252 kat. holdon a lentermesztés biztosított, hogy Nagykanizsa r. t. város a gyár részére hajlandó a szükséges területet ingyen átengedni és a gyárt tiz évre pótdómentességben részesíti.

A közgyűlés köszönettel vette tudomásul a miniszteri rendeletben kilátásba helyezett államegélyt; örömmel értesült a kiküldött bizottság eddigi sikeres működéséről s azt a további adatok beszerzésére felkérte, a titkár pedig utasította, hogy a megyei lapok útján a gazda közönséget a lentermesztésre szólítsa fel.

Egyesületi titkárnak egy évi próbaéve lejárva, tekintettel eddigi sikeres és buzgó működésére, a közgyűlés őt állásában végleg meg erősítette.

Uj tagokul jelentkeztek és jelentkezésük következtében felvétettek: Vastagh János tapolczai polgári iskolai tanár és szőlőbirtokos, Hefler Ferenc türjei urodalmi ispán, Paál Viktor zala-szentgróthi urodalmi számtartó és Strobl Sándor cőtvisi urodalmi ellenőr.

A közgyűlés tudomásul vette egyesületi titkár jelentését, hogy Csáktornyán az állatdijazás szeptember hó 28-án lesz.

Az egyesületi ház javítását a titkár előterjesztésére 400 K keretén belül a közgyűlés elhatározta.

Trsztyánszky Ödön egyesületi tag kéri az együletet, hogy tekintettel arra a veszélyre, amely különösen a balatoni szőlőket ujabban veszélyezteti a fürtön jelentkező betegséggel, mely ellen a védekezés módja ismeretlen, sürgősen írjon fel az egyesület a földmivvelésügyi miniszterhez egy szakközeg kiküldése iránt, amely szakközeg a betegséget megvizsgálván, a gazdáknak a védekezés módjára nézve tanácsesal szolgáljon. A közgyűlés utasítja az elnökséget, hogy az indítvány szellemében sürgősen felterjesztést intézzen a miniszterhez.

A vármegye főispánja az elnökség útján meghívja az egyesület tagjait a gazdasági munkás és segélypénztár ügyében szeptember hó 1-én Zalaegerszegen a megyeház termében tartandó értekezletre, melyen a földmivvelésügyi miniszter kiküldöttje fogja ezen intézményt ismertetni. A közgyűlés megbizta az elnökséget, hogy a megyei lapok útján szólítsa fel a gazdaközönséget ezen értekezletre való megjelenésre annyival is inkább, mert ezen nemes intézmény megyénk részéről még a kellő pártolásban nem részesül.

A kereskedelmi alkalmazottak IV. országos kongresszusa.

A magyarországi kereskedelmi alkalmazottak IV. országos kongresszusokat f. hó 20-án tartották Nagykanizsán. A budapesti és soproni kereskedelmi kamarán kívül képviselve voltak a legtekintélyesebb kereskedelmi szakegyletek és ifjusági önképzőkörök. Az ország minden vidékéről gyülekeztek az alkalmazottak, hogy vitális érdekeiket megtárgyalják; hogy a sűrűn felhangzó részint jogos, részint kevésbé jogos törekvések közül kiválogassák azokat, melyek társadalmi avagy törvényes keretben gyakorlatilag érvényesíthetők.

A tagok legnagyobb része már 19-én megérkezett, hogy az aznap este tartandó előértekezleten és ismerkedési estélyen részt vehessen. A vasuti állomáson a rendezőség Linzer Béla fúradhatatlan elnökkel az élén fogadta a vendégeket. A magánfogatok sokasága állott rendelkezésre és ezeken a vendégeket a városba vité elszállásolták.

A kongresszust a városbáza dísztermében tartatták, mely a nagy hőség dacára zsufolásig megtelt közönséggel. Pontban 9 órakor nyitotta meg Linzer Béla az országos értekezletet; üdvöz-

ölte a kormány képviselőjében megjelent dr. Csury János miniszteri titkárt, a kamarai képviselőket, a budapesti tőzsde kiküldöttét, a városi hatóságot és a megjelent vendégeket. Szép szavakkal esetelte az országos értekezlet közgazdasági szempontból fontos feladatait és felolvastatta az érkezett sürgönyöket és üdvözlő iratokat. Ezek közül kiemeljük főispánunk sürgönyét, ki meleg hangon üdvözölte az országos kongresszust.

A kongresszus vezetésére egyhangú lelkesedéssel Linzer Béla és Zerkovitz Emil kértettek fel, kik felváltva vezették a tárgyalást, melynek egész lefolyását a személyes vonatkozatok kihagyásával végeredményében a következőkben foglaljuk össze.

1. Zerkovitz Emil beszámolt a pozsonyi kongresszus határozatainak végrehajtásáról és kimutatta, hogy az eddigi eredménytelenség nem a központi bizottság lanyhaságában keresendő és rámutatott azokra az utakra, melyek a siker révpartjához elvezethetnek. Jelentését lelkesedéssel vették tudomásul.

2. Balassa Benő előterjesztette és részletesen megindokolta a nyugdíjajavaslatot: »Hivatkozással a kereskedelmi alkalmazottak előző kongresszusainak idevágó határozataira, a kereskedelmi alkalmazottak IV. országos kongresszusa mély sajnálattal konstatálja, hogy a kereskedelmi alkalmazottaknak rokkantság és aggkor esetére való kötelező biztosítása iránt még nem tettek meg a kellő törvényes intézkedések és éppen azért elhatározza, hogy a rendelkezésre álló statisztikai adatok alapján elkészült matematikai mérleg képesében az országgyűlés képviselőházához sürgős kérvényt intéz a megfelelő törvényhozási eljárás foganatosítása tárgyában.«

3. Határozat teljes vasárnapi munkaszünet tárgyában: »Mondja ki a kongresszus, hogy miután az a készsleges hozzájárulás is, melylyel a kereskedőknek igen nagy része a teljes vasárnapi munkaszünet törvényes beiktatása iránt való óhaját nyilvánította — csak fokozza az alkalmazottaknak azt a jogos és igazságos törekvését, melynek kifejezéseül az 1897.-, 1898.-, 1901.-iki, első-, második és harmadik országos kongresszuson a teljes vasárnapi munkaszünet tárgyában hozott határozatot ma újból megismétli és széles körben folytatva a társadalmi mozgalmat, egyben az országgyűlés képviselőházához is sürgősen felir.«

4. Határozat az állasközvetítés országos szervezése tárgyában: »Mondja ki a kongresszus, hogy a kereskedelmi alkalmazottak állasközvetítésének azt a módját, amint azt az azzal foglalkozó magánégek teljesítik, határozottan károsnak minősíti, éppen azért sürgősen szükségesnek tartja az állasközvetítés országos szervezését, a hatósági munkaközvetítő és a testvéregyesületek közreműködésének bevonásával.«

5. Határozat a tanoncügy reformja tárgyában: »Mondja ki a kongresszus, hogy a kereskedői pálya és az azon működők tisztességének megővése és a kereskedelem érdekeinek szempontjából aggodalmasnak tartja, hogy a tanulni nem akarók — vagy más pályáról leszorultak, minden előképzettség és igen gyakran kellő erkölcsi érték nélkül is, a kereskedői pályára tódulnak és éppen azért a tanonok szerződésére és felszabadítására vonatkozó törvényes intézkedések szigorítását óhajtja akként, hogy tanoncnak csak olyan 12-ik életévét már betöltött egyén szerződethető, ki valamely középiskola második osztályát sikerrel elvégezte és hogy be nem jegyzett kereskedők a tanonctartástól egyáltalában eltiltassanak.«

6. Határozat a kereskedelmi alkalmazottak adóügye tárgyában: »Bizza meg a kongresszus a végrehajtó bizottságot, hogy széleskörű mozgalmat indítson az iránt, hogy az 1875. XXIX. törvényeikk 2. §-a oda módosíttassék, hogy azokra a kereskedelmi alkalmazottakra, kiknek évi fizetése 1000 koronánál kisebb, az I. oszt. kereseti adó rovassék ki.«

7. Határozat a záróra tárgyában: Indíttassék széleskörű mozgalom a délközi egy óras ebéd-szünet és az esti meghatározott 8 órai záróra érdekében.

8. Elhatározták, hogy a kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyait szabályozó törvényjavaslat betérjesztését megsürgetik.

9. Megalakították a magyarországi kereskedelmi alkalmazottak egyesületeinek országos szövetségét, mely a kongresszus végrehajtó közege és egyáltalában az összeség érdekeinek támogatója leszen.

10. Elhatározták, hogy a legközelebbi kongresszust Miskolcon fogják megtartani.

Az országos értekezlet lefolyása méltóságos és minden ízében hazafias szellemtől áthatott volt. Hangzottak fel ugyan a tuzók táborából oly mérvű követelések, amelyek sem az adott viszonyokkal meg nem egyeznek, sem a jobb felfogásnak meg nem felelnek; de ezeket a nagy többség józan felfogása és okos elbírálása értékükre leszállította.

A kongresszus befejeztével színházi diszlocálás és előadás után társas vacsora volt, melyen úgy az idegenek, mint a vendégek részt retek.

A nagykanizsai kereskedő ifjuság dícséretes munkát végzett azzal, hogy a IV. kongresszus megtartását lehetővé tette; hogy annak fényét minden tőle telhető módon emelte; hogy az ország minden részéből összesereglett vendégeket pártját ritkító szívélyességgel fogadta és különösen arról, hogy megnyerte élére ilenefalvi Linzer Bélát a ki magasfokú műveltségével, ritka társadalmi tapintatával, előkelő modorával és nagy befolyásával a kongresszus erkölcsi sikerét a legmagasabb fokra emelni képes volt.

A kongresszisták a reggeli órákban azzal bucsuztak, hogy; „Viszontlátásra Miskolcon.”

Iskolai értesítés.

A zalaegerszegi állami polgári leányiskolánál az 1902/3-ik évi beiratások szeptember hó 1., 2., 3-ik napjain lesznek d. e. 8—12-ig, d. u. 2—4-ig a polgári leányiskola épületében levő igazgatósági irodában és tantestületi szobában; a szabályszerű előadás szeptember hó 4-én d. e. 8 órakor a róm. kath. templomban tartandó ünnepélyes „Veni Sancte”-val veszi kezdetét.

A beiratásokat megelőzőleg augusztus hó 30-án d. e. 8—12-ig és d. u. 2—4-ig lesznek a javító vizsgálatok, amelyen csak azok vehetnek részt, akik augusztus hó 15-ig az intézet igazgatójához kérvényüket beadták.

A beiratkozás alkalmával a tanulók szülőjük vagy azok helyettesének kíséretében megjelenni s kivétel nélkül az előző évről szóló iskolai bizonyítványukat, akik pedig az intézetnél első ízben iratkoznak be, az újraoltásról szóló orvosi bizonyítványt is tartoznak bemutatni.

A polgári leányiskola I-ső osztályába csak olyan növendék jelentkezhetik a felvételre, aki az elemi iskola IV-ik osztályának sikerrel való elvégzését iskolai bizonyítvánnyal igazolja. Az elemi iskola V. vagy VI-ik osztályát sikerrel elvégzett növendék csak felvételi vizsgálat alapján léphet a II-ik, illetve III-ik osztályba; a felvételi vizsgálat a beiratási napon teendő le és a két iskola tanterv különbözetére irányul, amely vizsgálatért 4 K díj fizetendő.

A tandíj egész évre 12 K. Ezenkívül minden tanuló kivétel nélkül a beiratás alkalmával 1 K könyvtárilletéket, 1 K-t az értesítő nyomtatási költségeire és 30 f-t az országos tanítói nyugdíjalapra tartozik fizetni. A vidéki tanulók beiratásakor az egész évi tandíjat tartoznak lefizetni.

A tandíjmentességért a kérvény Zalavármegyei kir. Tanfelügyelőségéhez intézendő és a kérvényhez csatolandó: az előző tanévről szóló iskolai bizonyítvány, egy évnél nem régebbi keletű szegénységi vagy vagyontalansági bizonyítvány annak a községnek előljáróságától, amely községben a tanulóknak szülője vagy gyámja állandóan lakik; a kérvény bélyegmentes és beiratásakor az intézet igazgatójának átadandó. *Tandíjmentességre csak oly tanulóknak lehet kérésük, akik jó magaviseletű s akik az előző tanévről legalább jó, azaz oly bizonyítvánnyal bírnak, amelyben a szépírást, éneket, a női kézi munkát és testgyakorlatot nem számítva — egynél több előségi osztályzatot nem foglaltatik.*

A tandíjmentességben részesülő tanulók az iskola segítő egyesülete részéről tankönyvet kapnak, tartoznak azonban a segítő egyesület részére 1 K 20 f-t tagsági díjképpen a beiratás alkalmával az ifjusági könyvtár órénél lefizetni.

Zalaegerszeg, 1902. augusztus 18-án. Kászonyi Mihály polgári leányiskolai igazgató.

A zalaegerszegi állami felső kereskedelmi iskolánál az 1902/3-ik iskolai évi beiratások szeptember hó 1., 2., 3-ik napján lesznek d. e. 8—12-ig és d. u. 2—4-ig az igazgatósági irodában; a szabályszerű előadás szeptember 4-én d. e. 8 órakor a róm. kath. templomban tartandó „Veni Sancte”-val kezdődik.

A javító vizsgálatok augusztus hó 30-án lesznek d. e. 8—12-ig, d. u. 2—4-ig.

A beiratás alkalmával a tanulók szülőjük vagy azok helyettesének kíséretében megjelenni és kivétel nélkül az előző évről szóló iskolai bizonyítványukat, azok pedig, akik az intézetnél első ízben iratkoznak be, az újraoltásról szóló orvosi bizonyítványukat, valamint keresztlevelüket, illetőleg születési bizonyítványukat is tartoznak bemutatni.

A felső kereskedelmi iskola alsó osztályába csak oly növendék jelentkezhetik felvételre, aki a középiskola vagy polgári iskola négy osztályát minden tantárgyból (a latin- vagy francianyelv-től eltekintve) nyilvánosan vagy magán uton sikerrel elvégezte s erről bizonyítványt mutat fel; tizenhét évesnél idősebb tanuló felvétele felett a tanári testület határoz.

Tandíj egy évre 50 K, mely két részletben fizetendő t. i. fele a beiratáskor, másik fele február hó első felében. Ezenkívül minden tanuló kivétel nélkül beiratás alkalmával 13 K felvételi díjat tartozik fizetni.

Tandíjmentességért a kérvény az intézet igazgatójához intézendő és a beiratásakor neki átnyújtandó; a kérvényhez csatolandó az előző iskolai évről szóló iskolai bizonyítvány, továbbá egy évnél nem régebbi szegénységi illetőleg vagyontalansági bizonyítvány annak a községnek az előljáróságától, amely községben a tanuló szülői állandóan laknak; tandíjmentességért csak olyan tanulók folyamodhatnak, akiknek a megelőző évi iskolai bizonyítványukban a rendes tantárgyakból több vagy annyi jeles és jó jegyük van, mint elégséges.

A tandíjmentességben részesülő tanulók az iskolai segítő-egyesület részéről tankönyvet kapnak, tartoznak azonban a segítő-egyesület részére 1 K 20 f-t tagsági díjképpen a beiratás alkalmával a segítő-egyesület elnökénél lefizetni.

Zalaegerszeg, 1902. évi augusztus hó 18-án. Udvardy Ignác felső kereskedelmi iskolai igazgató.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

I.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1903. évben összegyűlő mintegy 14.000 darab üres kőolajos hordót eladni óhajtván, erre nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok, melyek részmennyiségre is szólhatnak, legkésőbb f. évi szeptember hó 19-ikéig nyújtandók be.

Részletes fölvilágosítások kamaránknál (Lackner utca 3. sz.) is nyerhetők.

II.

A m. kir. államvasutak igazgatósága különféle kefékötő-árak szállítására hirdet pályázatot. Az ajánlatok legkésőbb f. évi szeptember hó 13-án nyújtandók be.

Részletes fölvilágosítások kamaránknál (Lackner utca 3. sz.) is nyerhetők.

III.

Az érdekelt köröket az uton értesítjük, hogy az idején miskolci sörárpavásár augusztus hó 28-án fog megtartani.

IV.

A m. kir. államvasutak az 1903/5. években szükséges különféle pályafentartási fák szállítására a M. Á. V. igazgatósága pályázatot hirdet. Az ajánlatok f. évi szeptember hó 10-ikéig nyújtandók be.

Minden irányban részletes fölvilágosítás kamaránknál (Lackner-utca 3. sz.) nyerhető, sőt a részletes adatokat kívánatra postán is megküldjük.

V.

A cs. és kir. közös hadügyminiszterium a hadseregnek 1903 évi bőrből való ruházati és felszerelési cikkei egy részét magyarországi kisiparosoknál óhajtja beszerezni.

A szállítandó cikkek: bakancs, különféle eszímák, szijak és szijazatok, valamint lószerszámok.

Erre az érdekelték figyelmét oly megjegyzéssel hívjuk föl, hogy a részletes pályázati hirdetés a »Budapesti Közlöny« f. évi augusztus hó 12-iki számában jelent meg, azonkívül a többi közt a Magyar Ipar című szaklapban is közlé-

tettetett, s e lapok kiadóhivatalaitól a kérdéses lappéldány akadály nélkül megszerezhető.

Az ajánlatok legkésőbb (f. évi október hó 30-ikáig) nyújtandók be az alulirt kamaránál.

Minden irányban részletes fölvilágosítással készségesen szolgál a kamara titkári hivatala (Sopron, Lackner Kristóf-utca 3 sz. I. emelet.)

Sopron, 1902. évi augusztus hó 16-án.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hírek.

Ünnepek. Ó felsége a király születésnapját és Szent István ünnepét hódolattal és kegyelettel ünnepelte meg Zalaegerszeg város. A hatóságok, bíróságok, tanintézetek személyzete s a honvéd huszár tisztikar mind a két napon részt vett a róm. kath. templomban a hálaadó misén. Ó felsége születésnapján a huszárosztály lóháton vonult ki a templom-elé.

Kossuth születésnapja. A zalaegerszegi iparosifjak önképző egylete elhatározta, hogy szeptember 17-én az Ipartestület házában Kossuth Lajos születésének 100-ik évfordulóján ünnepélyt rendez. Az évfordulót megünneplik Nagykanizsa és Keszthely városok, a zalaegerszegi társaskör és a sümegi iparosi fjság.

Szell Ignác államtitkár a múlt hét néhány napját Zalavármegyében töltötte rokonai körében. Meglátogatta apósát Háczy Kálmánt, sógorát, Szily Dezső ollári földbirtokost s Szent István napját Csertán Károly alispán vendégszerető házában töltötte Alsóbagodban.

A megyei állandó választmány t. hó 22-én Csertán Károly alispán elnöklésével ülést tartott, amelynek egyedüli tárgyát a vármegye 1903-ik évi költségvetésének a tárgyalása képezte. Figyelembe véve a felhozott és kellőképp indokolt egyes bevételi illetve kiadási tételek megváltoztatását, az állandó választmány a megye jövő évi költségvetését 362.818 korona 47 f, bevétellel és 362.725 korona 33 f kiadással és ilyképp 93 korona 14 f remélhető felesleggel javasolja a megye törvényhatósága által elfogadtatni. Ezzel kapcsolatban javasolja az állandó választmány: a) hogy a zalaegerszegi és tapolezai járási főszolgabírói hivatalok irodái számára szükséges 500—500 korona bérlete 200—200 koronával, a keszthelyinél pedig 300 koronával kiegészítessék, amennyiben a szükséges helyiség a hivatal számára csak 700 illetve 800 koronáért szerezhető be s a különbözetet a költségvetésbe vétessék fel; b) ugyancsak vétessék fel a költségvetésbe a tisztii ügyész fizetése, valamint a tisztii főügyésznek újabb megállapított fizetése; c) a vármegyei kezelő és segédszemélyzetnek lakbérük felemelése tárgyában benyújtott kérvényére nézve javasolja a közgyűlésnek, hogy azt pártolólág terjessze fel illetékes intézkedés végett a belügyminiszterhez azzal, hogy azok fizetésük arányához képest annyi lakbért kapjanak, amennyit kapnak az állami tisztviselők az új fizetési törvény értelmében. A költségvetés tárgyalása közben az állandó választmány arról győződéven meg, hogy a Keszthelyen levő vármegyei birtokok tulajdonjoga kellőképp nincs biztosítva, megkeresi a közgyűlést, hogy ez irányban intézkedjék.

Meghívó. Zalavármegyei törvényhatósága szeptember hó 1-én a vármegyei házában az országos gazdasági munkás és cselédség-egyesület szervezőtől ismertető előadást fog tartatni, melyre a gazdasági egyesület tagjait is meghívta. Egyesületünk áthatva azon magasztos céltől, melyet ezen intézmény maga elé tűzött, kívánatosnak tartaná, hogy ezen intézmény Zalavármegye munkásnépe által minél inkább felkaroltassék s így különös súlyt helyez arra, hogy ezen értekezleten a gazdaközönség minél nagyobb számban jelenjék meg. Ez uton kéri tehát fel az egyesület igen tisztelt tagjait az értekezleten való megjelenésre.

Felhívás. A Zalavármegyei gazdasági egyesület Nagykanizsán állami támogatás mellett egy len beváltó és feldolgozó gyárat óhajt létesíteni, mely által a gazdaközönségnek egy újabb oly jövedelmi forrást kíván nyújtani, mely hivatva lenne a gazdaságok jövedelmezőségét kiválóan fokozni. Tisztelettel kéri tehát a gazdaközönség azon részét, kik lentermeléssel foglalkozni kívánnak, hogy ebbeli szándékukat a holdszám megjelölésével az egyesület titkári hivatalánál vagy Jerfy

Adolf bizottsági elnök urral Nagyréese és Elek Ernő földbirtokos urral Ujnép u. p. Kanizsa mielőbb közölni sziveskedjenek.

A zalaegerszegi ág. hitv. evang. anyaegyház megalakulása. Lapunk augusztus 10-iki számában adtuk hírül, hogy a zalaegerszegi ág. hitv. evang. fiókegyház, azon célból, hogy az egyház kerület támogatásával lelkészi állást szervezhessen, anyaegyházzá kíván alakulni.

E célból f. hó 20-ikán Szent István napján Zalaegerszegen az anyaegyház körébe bevonandó vidékről is megjelent hívők élénk részvétele mellett és az egyház kerület által kiküldött Varga Gyula esperes, ugy az esperességi felügyelő helyettesítésére kinevezett Lányi Kálmán fiókegyházi felügyelő elnöklete alatt gyűlést tartott.

A gyűlést istentisztelet előzte meg, melyen Varga Gyula esperes igen szép és az alkalomhoz illő szent beszédet mondott, a hívőket a buzgó vallásosságra, és igaz hazafiságra buzdítván.

A gyűlés egyhangú és lelkes elhatározással kimondotta, hogy a zalaegerszegi ág. hitv. evang. fiókegyház a következő községek bevonása mellett anyaegyházzá alakul; ugymin: Zalaegerszeg, Alibánfa, Boczföld, Botfa, Alsó és Felső Bagod, Kiskutas, Ördög és Petőhenye, Ságod, Teskánd, Zalaszentiván, Barabásszeg, Csonkahegyhát, Gombosszeg, Győríszeg, Iborfia, Kusztánszeg, Liczkó-vadamos, Nagylengyel, Zalanémetfalva, Paisszeg, Petrikeresztur, Szilvágy, Bucsá, Bucsuszentlászló, Börönd, Ormándlak, Andrásida, Kaszaháza, Egervár, Boldogasszonyfa és Gósfá községek.

A megalakulás után a megszűnő fiókegyház felügyelője, Lányi Kálmán kir. főmérnök, tisztársai nevében is letette viselt hivatalát és indítványozta, hogy a közgyűlés Vértési Sándor zalaistváni evang. lelkésznek, ki a fiókegyház lelkészi teendőit díjtalanul és nagy buzgósággal ellátta, jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon.

Az anyaegyház tisztviselőinek megválasztása után a közgyűlés megállapította a lelkész javadalmazását és köteleességeit.

Megválasztottak felügyelőül Lányi Kálmán kir. főmérnök, jegyzőül Istók Zoltán, pénztárnok gondnokul Magyar Lajos és végül tiz egyháztanákos.

Nagykanizsa r. t. város képviselőtestülete Lengyel Lajos h. polgármester elnöklésével tartott gyűlésén az új honvédlaktanyához vezető és kinyitani rendelt utakhoz szükséges területek megvétele, továbbá a pécs-varazsdi uttest áthelyezésével kapcsolatos ingatlanok megvétele névszerinti szavazással elhatározta. — A VI. kerületi szénáspajta, bikaistálló és pásztorház építési munkálataival Sallér Pál építőmestert, mint legelőbb ajánlattevőt, bízták meg. A lenbeváltó és kikészítő telep részére Nagykanizsáról Kiskanisára vezető út jobb oldalán a Iránz-féle gőzmalommal szemben levő rétterületből mintegy 15—20 holdat örök áron átengednek és tiz évi pótdómentességet biztosítottak. — Remete Géza indítványára elhatározta, hogy Kossuth Lajos nagy hazánkfia születésének századik évfordulóját megünneplik s az ünnepség módozatainak egybeállítására egy husztagu bizottságot küldtek ki.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Hegedűs János zalaegerszegi adóhivatali díjtalan gyakornokot a szásztebesi kir. adóhivatalhoz díjas gyakornokká nevezte.

Eljegyzés. Mayer József lentii kereskedő eljegyezte Hölzer Borena kisasszonyt Felsőhahótról.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Révfy Ferenc esküvői tanítóképző intézeti zenetanárt a temesvári tanítóképző intézethez helyezte át.

Anyakönyvvezetői kinevezés. A m. kir. belügyminiszter Lenk János segédjegyzőt a söjtöri Czezei Hubert segédjegyzőt pedig a tükkeszentgyörgyi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetői helyettesekké kinevezte.

Halálozás. Hagymásy István, Zalaegerszeg városunk egy régi polgára, Szent István napján váratlanul meghalt. Az erőteljes 75 éves férfiú egy percig sem volt beteg. Hirtelen rohant rá a halálos ellenség s a szívszélhűdés egy pere alatt megölte. Az elhunytat 22-én temették el nagy részvét mellett. A család a következő gyászjelentést adta ki: — Alulírott ugy a maguk, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtelt szívvel tudatják a felejtethetlen férjnek, fivérnek, édesapának, apósnak, illetve nagyapának Hagymásy Istvánnak folyó évi augusztus hó 20-án reggel 1/2 órákor, életének 75-ik, boldog házasságának 52-ik évében váratlan történt gyászos elhunytát. A boldogult hült teteme folyó évi augusztus hó 21-én délután 5 órákor fog a zalaegerszegi Kálvária sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az elhunyt lelki üdvéért az engesztelő szent mise-áldozat folyó évi augusztus hó 23-án reggel 9 órákor fog a zalaegerszegi róm. kath. templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Zalaegerszeg, 1902. évi augusztus hó 20. Áldás és béke boraira! Özv. Hagymásy Istvánné szül. Szabó Julia neje, Einbeck Samuné szül. Körmeny Lina nővére. Hagymásy Gyula fia. Hagymásy Gyuláné szül. Vogler Róza menyje. Hagymásy Ilonka, Margit, Irén, Miczi, és Miklós unokái.

Népies értekezlet. A gazdasági munkás és eselődsegély pénztárról szóló törvény és ezzel kapcsolatos végrehatási rendelet megértelmezése tárgyában Ujlaky Béla andráshidai körjegyző e hó 15-én délután a templom-téren népies értekezést tartott, melyet körjegyzőségének községeiből egybesereglett több százra menő hallgatóság hallgatott végig. A körjegyző először ismertette a tagsági jogokat, felolvasta és megmagyarázta az erről szóló §§-usokat s főleg azt fejtegette, hogy az évi esekély — könnyen fizethető tagdíj ellenében mily segélyre tarthat számot a tag. Utalt arra, hogy a ki tagjává lesz a pénztárnak az a törvény által biztosított jogokból csak akkor zárható ki, ha valamely büntetés miatt jogerősen elítélve lett, óva intvén hallgatóit oly eselekedetektől, melyek által a kizárásra alkalmat szolgáltatnának; valamint a „kivándorlástól“ is, mert ez is kizárási ok. Figyelmeztette hallgatóságát, hogy a téves tanoknak, szép hazánk elhagyására esábitó, lelketlen esábitóknak fel ne üljenek, mert egyetlen a hazáját igazán szerető magyar szívének sem szabad azt feledni, hogy ez a föld az, melyet ős apánk drága véren szereztek meg számunkra, s melyről a nagy költő szavai zengtek el e szent igét, hogy... „áldjon vagy verjen sors keze, itt élünk, itt halunk kell!“... A segítő pénztár módot ad arra, hogy a becsületes munkában elaggott, munkaképtelenné lett földmivelő öregségében ne legyen kénytelen koldus bothoz nyulni. A nép a körjegyzőt lelkesen megéljenzte. — Reméljük, hogy a magyar földműves hasonló buzgút beszéd után végre meg fogja érteni, milyen nagy áldás a segélypénztár, amely ezeket menthet meg az inségtől.

A vivótanfolyam utolsó mulatsága. Br. Chappon Károly tanítványai ma rendezik az utolsó estélyt s evvel véget ér a vivókursus is, amely nemesak a nemes sportot ápolta, a hanem derék mester vezetése alatt három rendkívül sikerült nyári mulatságot hozott össze. A rendezőség a hölgyeket virágokkal árasztotta el s gondoskodott arról is, hogy vivóestélyein a már megszokott bonbonierek el ne maradjanak. Lapunk zártakor hangos a jókedv; az ifjuság táncol s a jelek arra mutatnak, hogy az első reggeli napsugár, amely a Baross liget lombjai között átszűrődik, még sok jókedvű embert talál együtt.

A zalaegerszegi iparosok a múlt vasárnap tartották a Baross ligetben szokásos nyári mulatságukat. Szép idő lévén, nagy közönség gyűlt össze, amely a késő éjjeli órákig együtt maradt. A mulatság anyagi tekintetben is jól sikerült s szép jövedelmet biztosított az elaggott iparosok segélyalapjának. — Felülfizettek: X. Y., Kummer Gyula, Kaszter Sándor 5—5 korona; Krosetz István, Faragó Béla 4—4 korona; dr. Klein Lajos 2 korona 80 fillér; Sehmali Terus, Garai Lipót, Stefanecz József, Vörös Gyula, Lakits Viktor 2—2 korona; Bácsai János, Breisach Sámuel 1-80—1-80 fillér; Török György, Morandini Tamás 1-60—1-60 fillér; Fängler Mihály 1 korona 40 fillér; dr. Halász Vilmos, Heinecz János, Horváth Károly 1-20—1-20 f; Varga Gyula, Göndöcs Antal, Zsuhár Károly, Hauk Ferenc 1—1 korona; Keszli Ferenc, Lakatos István, Lányi Kálmán, Kakas Ágoston, Kis Károly, Sipos Antal, Miszory Béla, Goldfinger Dezső, Schuffenhauer Frigyes, özv. Kasseldorfer Mihályné, Keszli György, Jády Károly, Vizlendvay Mihály 80—80 fillér; Ungár András, Lendvai Balázs, Kaszás Kálmán, Légránt János, Mauthner Jenő, Mausz Ferenc, Zügn György, Farkas György 60—60 fillér; Pintér Gergely, Lendvay László, Tölli István, Pausa János, Lukáts István, Domokos Ignác, Zaesek István, Révész Lajos, Pausa Kálmán 40—40 fillér; Makk Ernő 30 fillér. Fogadják a szíves felülfizetők, valamint Domokos Irén, Göndöcs Irén, Horváth nővérek, Miszory nővérek és Pintér

nővérek, a kik a mulatság sikerét elősegíteni szivesek voltak, az ipartestület hálás köszönetét.

Az állami főgymnasiumban az 1902/3 iskolai évre szóló beiratások f. évi szeptember hó 1—3 napjain d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig tartatnak meg. Beiratáskor bemutatandók: a születési bizonyítvány, az előző iskolai évben nyert osztálybizonyítvány, az újra-oltásról szóló orvosi igazolvány és a rend- és fegyelmi szabályok, születési bizonyítványt és újra-oltási igazolványt azonban csak azoknak kell hozni, a kik először iratkoznak be a gymnasium bármely osztályába. Ugyanakkor ezeket a díjakat kell fizetni: felvételi díj címén 8 K-t, ifjusági könyvtárra, évi értesítőre és énektanításért 2—2 K-t, tintára 20 f, új tanuló részéről 30 f-t. — A rendkívüli tárgyak tandíjai: francianyelv évi 20 K, gyorsírás évi 12 K, szabadkézi rajz évi 14 K; ezen rendkívüli tárgyakra csak a III. osztálytól kezdve lehet jelentkezni. — *A javító vizsgálatok* f. évi augusztus 30-án, *a magán- és felvételi vizsgálatok* augusztus 30. és 31-én fognak megtartatni. *Az állami főgymnasiumban* új tanárok a köv. isk. évben: dr. Kovács Gyula, dr. Urbanek Károly és dr. Várdai Béla az áthejyezett Sebők S. és Margineán S., id. szabadságot nyert dr. Vida S. helyett.

Beiratás a kereskedő tanonciskolában. A zalaegerszegi kereskedő tanonciskolában az 1902/3 tanévi beiratások f. évi szeptember hó 1, 2, 3-án délután 4—5-ig eszközöltetnek, ugyanekkor tartatnak a javító vizsgálatok. Csakis azok a tanoncok iratnak be, kik a félévi tiz korona tandíjat lefizetik. Minden kereskedő köteles a nála alkalmazott tanoncokat az üzletbe lépés napjától a felszabadulás napjáig a tanonciskolába bejratni, amely köteleesség még a próbaidőre is kiterjed. Miről a tisztelt főnök urakat azzal értesítem, hogy ebbeli törvényes köteleységüknek annál is inkább eleget tegyenek; mert ellen esetben kénytelen lesznek a törvény rendelkezéséhez képest az iparhatóságnál jelentést tenni. A kereskedő tanonciskola igazgatósága.

Többszörös vőlegény. B. K. szolgálégy nagy imádója volt a szép nemnek. Több leányszónak tette a szépet, nem esoda tehát, hogy minden keresménye elszórt babszivekre és egyéb apró ajándékokra. Miután így sokba került a szerelem, a legény más módszert léptetett életbe. Vett egy fél tuat karikagyűrűt s először eljegyzett egy falusi leányt, azután egy eselédképen szolgáló hajadont, majd egy idősebb szakácsnőt. A menyasszonyok büszkén viselték a karikagyűrűket s jó ideig egyik sem sejtette, hogy más is osztozik vőlegénye vonalmában. Egyszer azonban a legény megbetegedett s a beteg ágyánál megjelent mind a három menyasszony. A vőlegényt a három leány láttára elhagyta a hideglelés, azonban kiütötte a forróság. A menyasszonyok mindent megtudtak s a szomorú valóságot olyan haraggal töltötte el a megalaszt szíveiket, hogy azonnal elégtételt vettek maguknak. Vőlegényüket ott az ágyban alaposan megverték, utóljára gyűrűt a fejéhez vagdalták. A megalaszt amazonok mint jó barátok hagyták el a harcot, a megvert ifju pedig elvesztett többszörös boldogságát siratja.

A gyufa. Nemezc Márton gáborvölgyi lakos és a háznép muukaképes része a mezőn dolgozott, csak az 5 éves Antal maradt otthon. A gyerek unta magát s játékot keresett. Egy esomag gyufa akadt a kezébe, amelyet kivitt a ház háta mögé s ott meggyújtotta a szalmát. A mezőn dolgozó nép a tüzi lárma hazaszaladt s szerencsésen lokalizálta a tüzet. Csak az istálló és sertésöl égett el.

Leesett a kocsiról. Hegyi Áron kapolcsi lakos fát szállított a vázsonyi erdőből. Petendnél a lovak megbokrosodtak s a kocsival a lejtős úton lefelé rohantak. Hegyit a megvadult lovak lerántották a kocsiról s a szerencsétlen azonnal szörnyet halt.

Szüreti mulatság. A zalaegerszegi kath. legény egyesület f. hó 18-án tartott értekezleten elhatározta, hogy a nyári mulatság helyett a »Kaszaházi« kertben, október 5-én nagyszabású szüreti mulatságot rendez. A mulatság egyes részletei iránt az intézkedések serényen folynak.

Elszórta a pénzét. Zarka József andrásfai lakos földműves Szentistván napján bejött a városba hogy eszimat vásároljon magának. Ola külvárosban bevetődött egy boltba, ahol éppen pálinkázó emberek voltak. — A pálinka szaga esiklandozta

Zarka uram inyét, ő is rendelt tehát magának egy kis itókát. Egyik deci a másikat érte, s így csakhamar beállott az az állapot, amikor a gyarló ember urnak, nagy urnak képzeli magát. Így berugott állapotban bandukolt az utcán. Betévedt Zinger Tóbiás bádigos mester udvarára, a hol elszórta a pénzt s átadta a rendőrségnek a hova utóbb a berugott atyfit is bekísérték; s miután itt kialudta mámorát, átadták neki a pénzt és elboacsátották.

Vásárok. Zalaszentgróton a legközelebbi országos vásárt a jövő szeptember hó 2-án, Zalaegerszegen pedig ugyancsak szeptember hó 9-én, tartják meg.

Csirke lopás. Szép, angol fajta csirkéket tartott magának Nagy Károly vasuti raktárnok helybeli lakos. Bűszke is volt rájuk, mert nem minden emberfia dicsékedhetett ilyen szép példányokkal. Valaki azonban megirigyelte Nagyék örömét, mert egy éjjelen belopódzott az udvarba és kilenc darabot ellopott. A tettest keresik, de eddig nem akadtak rá.

Hűtlen cseléd. Stankovics Rozália eselédképpen szolgált egy helybeli iparosnál. A fiatal leány annyira megtudta gazdája bizalmát nyerni, hogy teljesen szabadon járt — kelt a házban s azt tett-vett, ami neki jól esett. Persze hogy ilyen formán a gazda nem zárta el előle még a szekrényt sem és a leány oda is belenyulhatott. Egy darabig minden rendben ment. A leány megőrizte becsületét s gazdája holmijaihoz nem nyult hozzá; a mult héten azonban a gazda pénzkészletét megdézsmálta. Azonban gyanuba vették és csakhamar rá is jöttek, hogy a különben olyan odaadónak bizonyult cseléd hűtlen s gazdája pénzét meglopota. A rossz utra tévedt leányt átadták a bíróságnak.

Terjed a phylloxera. Korpavár község határbeli szőlőkben a phylloxera jelentéte megállapítottván, a földművelésügyi miniszterium zár alá helyezette.

A kóbor cigányokkal nem csak nálunk van baj, hanem az ország egyéb vidékein is. Legutóbb Szabadka város közgyűlése fakadt ki a cigányok garázdálkodása ellen s a kormányhoz felterjesztést tett a kényszertelepítés tárgyában. Ugy látszik, hogy a mozgalom országossá válik s végre is kényszertelepítéssel oldják meg a cigánykérdést.

Az ország termése. E hó 22-én jelent meg a m. kir. földművelésügyi miniszterium jelentése az ideai gabonáhozamról. Ez már nem becslés, hanem a próbaeséplések alapján összeállított kimutatás. A kimutatásból láthatjuk, hogy minőségileg is ez idén igen jó termésünk van. A buza átlagos sulya hektoliterenként 79—80 kg., a rozsé 71—74 kg., az árpáé 65, zabé 45 kg. Mennyiségileg is nagy haladást találunk a 10 nap előtti kimutatáshoz képest. Így végeredményben remélhető buzában 44.86 millió, rozsban 13.60 millió, árpában 12.44 millió, zabban 11.55 millió, métermázsa. A kukorica a f. hó 10. és 15-iki eső következtében lényegesen javult. Ezek volnának a kimutatás főbb adatai. A gabonaüzletben ezen kimutatás nagyobb változást nem idézett elő. Az üzlet a lefolyt héten is gyenge volt.

Vármegyénk szőlőterülete és szőlőtermése az 1901-ik évben. A m. kir. központi statisztikai hivatal kimutatása szerint 1901-ik évben vármegyénk területén 323 községben immunis homoktalajban 40, nem immunis talajban 571 kath. szőlőt ültettek; a teljes termésben még nem levő, 1901. év előtt ültetett új szőlők immunis homok talajban 234, nem immunis talajban 2.459 kat. hold; teljes termésben levő egészséges szőlők immunis homok talajban 493 kat. hold, nem immunis talajban 4621 kataszt. hold; elvénült, de még némit termő szőlők immunis homok talajban 244, nem immunis talajban 3.691 kat. hold; phylloxera lepett de még többé-kevésbé termő szőlők 6.310, összesen 18.663 kat. hold. Az amerikai ültetvények területe: a) direkt termő vesszővel 454, még be nem ojtott vesszővel 431, beojtott vesszővel 2.285, összesen 3.170 kat. hold. Szőlőbetegségek 1901-ben: a) peronospora 6.830, lisztharmanat 304 kat. holdon. Jégkár volt 826 kat. holdon. A peronospora ellen permeteztek 16.568 kat. holdon. Szénkénnel gyérítettek 3.149 kat. holdon. Az 1901 évi termés 269.309 hl must, melyből eladtak 55.439 hlt, továbbá eladtak 140.464 kg szőlőt, az eladott must értéke 1.765.689 K; a termett bornak összes értéke

7.916.394 K 30 f, az eladott szőlők értéke 51.167 K 10 f és így az összes 1901 évi szőlőszeti termésnek az értéke 7.967.561 K 40 f.

Erdőőri szakvizsgák. A földművelésügyi m. kir. miniszter rendeletéből kifolyólag az erdőőri szakvizsgák f. évi október hó 13-án és az erre következő napokban Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolcon, Kassán, Máramaroszigeten, Debreczenben, Kolozsváron, Brassóban, Nagyszebenben, Temesváron, Pécsen és Szombathelyen, a vadőri vizsgák pedig az erdőőri szakvizsgákkal kapcsolatosan Budapesten, Kolozsváron, Pozsonyban és Szombathelyen a vármegye székházában délelőtt 9 órakor fognak megkezdetni és folytatólag megtartatni. Mindazok, akik az erdőőri szakvizsgát, vagy a vadőri vizsgát letenni óhajtják, hiteles bizonyítványokkal felszerelt folyamodványukat a vizsgák székhelyére nézve illetékes erdőfelügyelőhöz f. évi október hó 1-ig nyújtják be.

Jubileumi zárandoklat Rómába. A magyar kath. tanítók XIII Leó pápa trónralépésének huszonötödik évfordulója alkalmából Rómába jubileumi zárandoklatot rendeznek, amelyben részt vehet minden kath. vallású, egyházi és világi tanár, tanító, tanítónő, óvónő; esatlakozhatik azonban minden kath. tanügybarát és résztvehetnek mindazok, akik a pápa előtt hódolatukat bemutatni kívánják. Indulás szeptember 16-án d. u. 3 órakor lesz Budapestről a keleti pályaudvarról, Rómába érkezés szeptember 18-án reggel 7 óra 15 perckor. — A zárandoklatban résztvenni szándékozók augusztus 31-ig jelentkezhetnek a rendező-bizottságnál (dr. Walter Gyula praelatus, apátkanonok, a rendezőbizottság elnöke), hova a jelentkezéssel együtt 30 K előleg küldendő, ugyanitt nyerhető a zárandoklata utra vonatkozólag mindennemű felvilágosítás. Az utazás költsége ötnapi Rómában való tartózkodás mellett I. osztályban 174 K 45 f, II. osztályban 144 K 65 f, III. osztályban 89 K 35 f.

Szőlővesszők és ojtvány készletek bejelentése. A földművelésügyi miniszter felhívást intézett a szőlős gazdákhöz a rendelkezésre álló és eladásra szánt európai és amerikai szőlővessző- és szőlő- ojtvány készletek bejelentésére; a bejelentési véghatáridő szeptember 20-ika. Vármegyénkben a esáktornyai, alsólendvai, kanizsai, letenyei és novai járásokból Csáktornyára kell a bejelentést tenni Ulicsny Károly szőlészeti és borászati felügyelőnél, míg a tapolezai, sümegi, zalaszentgróti keszthelyi, zalaegerszegi és pacasai járásokból a tapoleai m. kir. vincellériskola igazgatóságánál.

Rákóczi kiállítás Kassán. Esztendőre, 1903-ban lesz kétszáz éve annak, hogy II. Rákóczi Ferenc kuruc tárogatói a Beszkidek alján megharsantak s hogy a „Recrudescunt vulnera gentis Hungariae“ gyűjtő szövegei a magyar nemzet elnyomott közérzését lángallobbantották. — Kassán a „Felvidék fővárosában“, a Rákócziak egyik legkedveltebb tartózkodási helyén, most mozgalom indult, hogy a kuruc szabadságharc kétszázéves fordulóját méltó módon megünnepeljék. — Rákóczi kiállítást akarnak rendezni egykoru ereklyékből, a mely az 1670-ben kezdődő s a szathmári békével végződő szabadságharcmozgalomról plasztikus és tanulságos képet adjon a szemlélő utókor kegyeletének. — Méltó emlékezés illeti meg a fejedelmet, a ki nemcsak Magyarország, de talán korának is legnagyobb ideálistája volt, s a kinek varázslatos egyéniségét a magyar szívek „Rákóczi kultusza“ immár százados történelmi zománcal övezte. — A kiállítás védnökségét eddig: gróf Apponyi Albert a képviselőház elnöke, dr. Bubics Zsigmond Kassa tudós püspöke, gróf Csáky Albin a főrendiház elnöke, gróf Károlyi Sándor és gróf Zichy Jenő valóságos belsőtitkos tanácsosok vállalták el. Ezen hazafias vállalkozás sikeressé tétele érdekében a kiállítás előkészítő-bizottsága már ezuttal felkéri mindazokat, kik a Rákóczi-korra vonatkozólag (1670—1711-ig) bárminemű ereklyék felett rendelkeznek, hogy az ereklyék átengedéseivel járuljanak hozzá a kiállítás arányainak imponánsá tételéhez és szíveskedjenek ebbeli bizottság elnökével (Kassa, Fő-utca 4.) közölni, hogy a bizottság a kiállítás méreteiről a kellő tájékozást megszerezhesse és a megfelelő intézkedéseket megtehesse. Köszönettel veszi a bizottság oly értesítést is, mely felvilágosítást nyújt arról: hol találhatók a kuruc szabadságharcmozgalomra vonatkozó ereklyék.

Mit jövedelmez a baromfitenyésztés. Hazánkban roppant sok baromfit tenyésztenek s ez szép jövedelmet is hoz mindenkinek, de oly jövedelmező talán senki tenyésztése sem volt, mint Mathiász Jánosné, akinek a f. évben 6 tyúk és 1 kakas után július hó 20-ig 400 drb csibéje lett. Pláne e csibék nagyok és igen jó fajtaból valók, melyet úgy nálunk mint a külföldön igen keresnek és jól megfizetnek. Adnak darabjéért 8—10 koronát is, sőt olyik igen szép kakasért 20 koronát is. Mathiászné igen jó és sokat olvasott gazdaasszony, s ennél fogva igen jól tudta a fajtat megválasztani, melyből most nagy nagy haszna lett.

Tanuljunk, hogy boldoguljunk ezt tartja a közmondás. Vannak nekünk is már magyar nyelven írt baromfitenyésztési szakkönyveink. Ilyenek a Hreblay Emil féle tyuktenyésztés II. kiadás ára 3 korona, pulykatenyésztés I kiadás ára 2 korona, lud és kacsatenyésztés I kiadás ára 2 korona, baromfiértékesítés ára 2 korona, mely munkákat lapunkra való hivatkozással kedvezményes áron Hreblay Emil állattenyésztési felügyelő úr, lakik (Budapest, Csömöri-ut 5 sz.) Megküldi mindazoknak, kik e négy munkát egyszerre megrendelik, 6 koronáért küldi meg. Legjobb a pénzt utalványon előre beküldeni.

Ajánljuk e könyveket gazdálkodóknak, sok jót és hasznosat tanulhatnak belőlük. Tanulni sohasem szégyen, olvasgatni, tanulni az egész életen át kell, ha boldogulni akarunk.

Darazsak pusztítására utasítja a kormány a birtokosokat és e célra külön nyomtatott utmutatást osztatott szét. Saját érdekében jár el tehát minden gazda, aki a jelentkező darazsakat az előjáráságtól veendő utmutatás pontos betartása mellett pusztítja.

Meghosszabbított előmunkálati engedély. A kereskedelmi m. kir. miniszter Reé Jenő veszprémi és Szücs Béla budapesti lakosoknak, mint a tervezett balatonparti h. é. vasut érdekeltége részéről megválasztott nagy végrehajtó bizottság elnökeinek a győr—veszprém—dombóvári h. é. vasut Veszprémváros állomásától Szentkirályszabadja, Vörösbény, Almádi, Balatonfüred, Aszófő, Akali, Szepezd, Révfülp, Badacsony, Tördemicz és Gulács községek érintésével a tervezés alatt állott tapoleza keszthelyi, illetve a dunántuli h. é. vasut Tapoleza állomásáig vezető gőzmozdonyu h. é. vasutvonalra, a villamos üzem alkalmazásának alapul vételével eszközöndő tervezés megengedése mellett, adott előmunkálati engedély érvényét a lejáratától számítandó további egy év tartamára meghosszabbította.

A borértékesítés. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a költségvetési vita során a képviselőházban bejelentette hogy a magyar borértékesítésnek följavítása, állandó biztosítása végett országos akciót tervez. Az ez iránt való program egy országos szövetséget megalapítását célozza, a minek előmunkálatai a földművelésügyi miniszterium borászati osztályát hosszabb időn keresztül foglalkoztatták. Most a tervezet teljesen készen áll s a pozsonyi gazdasági kongresszuson illetékes oldalról is szövegtetik. A kongresszus után, az őszi hónapokban, hozzáfognak a terv megvalósításához is és Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ezzel a dologgal ismét egy rendkívül nagyjelentőségű intézkedést tesz a magyar szőlő- és bortermelés föllendítésére.

A halott pénze. Domján József szabari lakos gyalogszerrel ballagott hazafelé Nagykanizsáról, ahol állatokat adott el. Az utas ember betért a szabari korezmába hálásra. Este egy kiesit elpityyált Zsiga József szabari lakossal, aki vele együtt rötta az utat hazafelé. Éjjel Domján József rosszul lett s mielőtt orvosi segély kínálkozott volna, meghalt. Hozzáartozóit értesítették a gyászos esetről s mikor a halottnál volt tárgyakat keresték, kiderült, hogy Domjánnak két darab százasa hiányzik, de hogy kivette el, arról nem szól a krónika.

Vizbe fulladt. Berki József esáfördi lakos István nevű fia fürdés közben a Zalába fulladt.

Országos molnárkongresszus. F. évi szeptember hó 7. és 8. napján tartatik meg Budapesten az Országos molnárkongresszus az alábbi tárgysorozattal: 1. A kongresszus ünnepélyes megnyitása szeptember 7-én (vasárnap) a Royal-szálloda disztermében délelőtt 9 órakor. 2. Javaslat és tanácskozás az egyöntetű vámolásról. 3. A parlás — páholás — százalékának egyöntetű megállapítása. 4. A kocsiszás (csuzározás, öröndő

gabona összehordás) megszüntetése a tisztességtelen verseny törvényének keretében. Délután 2 órakor közös ebéd a Royal-szálloda nagy termében. Hétfőn, szeptember 9. (Kisasszony nap) d. e. 9 órakor: 5. A molnárság gyakorlásának képesítéshez kötése a jövőben. 6. Telepengedélyek esetleges és lehető korlátozása. 7. Molnáriskola és szaktanfolyamok. 8. A vízjogi törvény revíziója malomipari szempontból. 9. Tarifális, biztosítási és adózási visszasságok. 10. Kapcsolatos a hazai kereskedelmi malmokból és közgazdasági tényezőkkel. 11. Vasárnapi munkaszünet kérdése. Délután monstre-küldöttségek tisztelgése a közgazdasági miniszter uraknál. Országos Molnáregyesület megalkotása csak akkor vétetik fel a programba, ha azt a kongresszus kívánja. Az érdekelt malomtulajdonosok és bérlők felkértek, hogy a „Molnár Lapja” címére (Budapest, VII., Kerepesi-ut 50.) mielőbb tudassák hogy biztosan megjelennek-e és egyúttal tudassák az indulási vasúti állomást is, hogy kedvezményes vasúti menetjegy váltására jogosító és kongresszusi tagsági igazolványt idejekorán kapják, mert azt külön ki kell állítani. A budapesti szállodákban az igazolvány felmutatása mellett 20%-lék árengedményt kapnak a kongresszusi tagok és más mindenféle kedvezményről is gondoskodva van, hogy a Budapestre való utazás olcsó és kellemes legyen. Reméljük, hogy minden hazai érdekelt fél meg fog azon jelenni, aki a kongresszus hasznát fel tudja fogni. Tagsági díj nincsen.

Reform a postán. A kereskedelmi miniszteriumban érdekes terv megvalósítását készítik elő. Arról van szó, hogy a posta- és távirósegédtségi állásokat megszüntetik, úgy hogy már az idén nem is lesz segédtségi tanfolyam. Ezentúl a posta úgy szolvánnevelni fogja magának a segédtszetteket, még pedig olyképen, hogy berlini mintára felvesznek bizonyos számú oly ifjút, aki a középiskola négy alsó osztályát elvégezte, ezeket aztán beosztják a kezelés különböző ágazataiba a tanulók az első évben nem kapnak semmiféle fizetést; egy év múltán azok, akik bizonyos ügyességre tettek szert s jó magaviseletűek, amit a főnöknek írásban kell tanúsítani, havi 30 K fizetést kapnak s ha a második évben is beváltak, a harmadik évben fizetésük 20 koronával emelkedik. A negyedik évben, tehát körülbelül 17—18 éves korban, az igazgatóság delegáltjai előtt mint már praktikus postások, segédtszégi vizsga alá bocsáttnak s ha ezt leteszik, akkor havi 66 korona és 66 fillért kapnak, ez a fizetés aztán a szolgálati idő arányában 1600 koronáig emelkedik. A kereskedelmi kormány most kérdést tett a posta- és táviró igazgatóságnál, hogy körülbelül hány fiu felvételére volna szükség.

Elragadták a lovak. Sebestyén Mihály sárosdi lakós káposztát hozott a minap az itteni piacra. Mialatt a káposzta fejeket a piacon lerakta, lovai valamitől megijedve, megugrottak és eszeveszetteen nyargaltak a körmendi utcán ki Ola felé. A gymnasium előtt azonban sikerült a megvadult lovak fékszarát elkapni s őket megállásra bírni. Szerencsére nem történt nagyobb baj, de azért a kocsiban imitt—amott egy kis „folytonossági hiány” mégis támadott.

Talált tárgyak. A helybeli rendőrségen következő talált tárgyak hevernek gazdátlanul. Egy nagy pincekules, különféle női ruhaneműek, két zálogécudula, egy rövid férfi bunda, egy olvasóról való sárga kereszt, két kisebb kules, erszények pénzzel.

Eladó állatok. A keszthelyi magyar királyi gazdasági tanintézetnél 1 drb 1³/₄ éves bonyhádi tenyészbika és 8 darab idei költésű fekete Langshan kakas eladó.

Időjárás. A múlt héten kellemes, enyhe volt az idő. Két estén beborult, egy kis esőt is kaptunk, de egyébként verőfényes napjaink vannak. Az éjszakák hűvösek; reggelként a hőmérő 10—12°-ig. R. száll le.

Eltűnt fiu. Faragó István, Pap Pálné lickői lakós gyámfia, a ki Kolontáron, Veszprém megyében született s 8 éves gyámnya lakásáról f. hó 8-án eltávozott és azóta vissza nem tért. A ki hirt tud róla adni, közölje a novai járás szolgabírójával, a honnan körözik.

Mult hetivásár. A mult hetivásárra felhajtottak 80 drb szarvasmarhát, eladtak belőlük 65 darabot. Sertésekből felhajtásra került 40 darab, s eladtak közülök 22 darabot.

Allategészségügyi kimutatás vármegyénk terü-

letén f. hó 17-én a hivatalos adatok alapján: **lépfene:** Csáford 1 u.; **vesztség:** Nagykapornak 1 u.; **takonykór:** Csáktornya 1 u.; **ivarszervi hólyagos kiütés:** Bratonez 1 u., Cserencsész 1 u., Deklezsín 1 u., Felsőszenterzsébet 2 u., Petesháza 1 u., Marócz 2 u., Tótszentmárton 2 u., Nagykapornak 10 u., Muravid 6 u., Zalalövő 1 u.; **rühkór:** Tapoleza 1 u.; **sértésorbánc:** Alsószid 3 u., Letenye 1 u., Tótszentmárton 6 u., Náprádfa 3 u., Igricze 1 u., Muraesány 1 u., Csabrendek 3 u., Dabrenéz 1 u., Káptalanfa 1 u., Alsóórs 12 u., Balatonkisszőlős 11 u., Gyulakeszi 4 u., Kővágóórs 2 u., Köveskállya 15 u., Lovas 9 u., Mindszentkállya 1 u., Nagypécse 13 u., Paloznak 6 u., Tördemicz 3 u., Nemesapáti 1 u., Zalaszentgyörgy 1 u., Aranyod 7 u.; **sértésvész:** Alsólendva 1 u., Csáktornya 2 u., Lapány 1 u., Órség 7 u., Réthát 4 u., Bajesa 14 u., Eszteregnye 11 u., Fityeház 16 u., Korpavár 1 u., Lángviz 6 u., Murakeresztur-Kollátszeg 20 u., Rígyáz 1 u., Ujudvar 3 u., Meszesgyörök 4 u., Sármellék 1 u., Vonyarevashegy 2 u., Bécz 35 u., Dobri 7 u., Egyeduta 1 u., Letenye 1 u., Pinceze 7 u., Szécsisziget 1 u., Dömezőld 3 u., Kányavár 9 u., Szentkozmadombja 2 u., Petrikeresztur 2 u., Rózsászeg 2 u., Tárnokoroklán 5 u., Alsórajk 17 u., Felsőrajk 11 u., Nagyrada 11 u., Padár 13 u., Derzsimorecz 3 u., Kotor 3 u., Novákovecz 3 u., Orehovicza 3 u., Palovecz 4 u., Dekánovecz 3 u., Vullária 1 u., Arács 11 u., Balatonederics 1 u., Balatonkövesd 10 u., Csapok 6 u., Diszel 8 u., Gulács 4 u., Hegyesd 3 u., Káptalantóti 4 u., Nemesvita 1 u., Almás 2 u., Zalaesány 6 u., Monostorapáti 1 u., Zalabér 1 u., Salföld 9 u., Zalaszentiván 8 u., Bezeréd 7 u., Véged 3 u., Zalakoppány 5 u.

Vetőmagvak ára. Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten 50 kilogrammonként: *lucerna* 68—75 K; *muharmag* (kitünő, csiraképes) 12—12¹/₂ K; *muharmag* (jó, csiraképes) 11¹/₂ K; *muharmag* (régi mag) 8—9 K; *vörös köles* 7—8 K; *biborhere* 15—17 K; *őszi borsó* 7¹/₂—7³/₄ K.

Csarnok.

A tenger fia.

— Halász történet. —

Irta: Björnson Björnsterne.

I.

— Miért szálljunk itt le, édes?

— Mert szédítő a mélységet nézni, mely alattunk nyílik és éget a nap.

Maradjunk a csueson jobb lesz, avagy menjünk még tovább egy irányban az oldal felé . . . kérlek jó uram.

Nem — nem tovább.

— Avagy menjünk jó uram vissza, a zöld fákkal körül rakott házba. Ah! Jó volt ott és kedves az élet valamikor: emlékszel-e? Álmodtál a fá reggeltől estig, álmodtál a fű és millió lakójával az egész természet gyorsan muló tavaszán; emlékszel-e? Álmodtál nekem is, de csak az, ami a tiéd; és a te meséidet viszont én mondtam el mindig.

Aasta beszélté ezt, egy kívánatos alakú, szép asszony. Amíg szólt, nehéz, tömött szempillái alól kifénylített mind a két szeme és rátapadt a férje arcára, mely egyforma hideg maradt.

Alólról a dagálynak indult tenger lassan zúgni kezdett és némileg felhallatszott, hogy sír . . .

II.

— Aasta — szólt a férj — rég látom, hogy érdeklődés nézed, amikor Frigyes, az az örökké sápadt arcú halász, kioldja a csónakját. Rég látom, hogy kijössz a partra olykor, ha nem vagyok hóm és sokáig beszélés Frigyesel. Nézek Aasta, vigyázlak. Láttam a mult este, épen tegnap, hogy együtt voltál vele a parton és szorosán egymás mellett haladtatok . . . Én akkor emeltem ki halómat a sziklás részen.

Mire azonban oda értem ahol állottatok, nyom se volt, úgy eltűntetek, Aasta.

A férj, míg így beszélt, megreszketett a haragtól, a kezei ökölbe szorultak és a bő halászing bizony megfeszült a mellén.

Aasta mosolyogni akart, de nem tudott.

Azután ezt mondta az urának:

— Te félsz ugy-e édes jó uram attól, hogy hűtlenné válik az asszonyod, én, aki a pap előtt esküdtem meg a véreddel. De hát azt hiszed, nem szeretlek-e már úgy, mint mindig ezelőtt, nem-e úgy várlak meleggél este, ha hazatérsz és nem-e úgy igyekezem kényelmessé tenni a lakást, puhára főzni a halat, mint mindig? Frigyesről azonban ne beszéljünk; nem tudod, miért kell vele lennem, avagy látom őt minden nap. Nem mondhatom el azt neked édes, jó uram, de hidd, hogy hűséges feleséged vagyok, akinél jobban senki sem szerethet.

Az asszony hangja elfulladt, amint látta, hogy a férje arcizmai eltorzulnak és hogy utálatot lövell reá nézése.

— Édes jó uram — kezdte ismét — édes jó Péterem . . .

— Péter (így hívták) ekkor közbe szólt. Ugy lehet szédülés szállott az agyába és megzavarta gondolatát, mert maga sem tudta, mit beszél.

— Hűtlen rongy asszony vagy, mint mindannyian. Bolond voltam, amikor hittem szemeidnek, hittem az ártatlannak látszó arcodnak és megszerettelek kicsiny lábaidtól kezdve egész a sötét hajadik, eszeveszett szerelemmel . . . Ugy szerettelek, miként levegőt az árvamadár, melynek senkije sincs; miként lehet, hogy a virág szereti a szellőt, mely kéjes álomba ringatja. De másé lettél, Aasta. Tetszik neked halvány arcával Frigyes és oda adtad magad, Aasta, én akartam, hogy egyedül enyém légy — már nem vagy az. De tovább senkié sem léssz, mert meghalsz Aasta!

— Alólról — mondtam — a dagálynak indult tenger lassan zúgni kezdett és felhallatszott hogy sír. Aasta megrémült.

Odaborult a férje lábai elé és átfonta mind a két karjával. Szép, barna haja leomlott vállaira és megakadt a fű között.

Péter mit sem látott ebből.

Valahogy odahajolt asszonyához és felragadta a két erős karjába.

Igy szaladt le a mély tengerörvény felé.

A viz hangosan felesapott és Péter egyedül maradt a parton.

III.

Egyedül maradt a parton, de úgy, hogy amint meghallotta felesapni a hullámsírt Aasta fölött, hátra esett és elterülve maradt ott egy helyen a fényesre mosott kövek között.

. . . A tengerből feljött hozzá Aasta. Könnyű, fehér fátyol volt a ruhája, mely hozzásimula egészen a rózsás vállaihoz, úgy az ingó kebléhez is. Odajött hozzá és lehajolt: átfogta két karjával a Péter fejét, mely forró volt, rányomta ajkait a homlokára, meg a fülébe beszélt:

— Szerettelek Péter és hű voltam hozzád mindig.

Háromszor történt, hogy a köd sokára eloszlott a hegyek ormairól és háromszor, hogy tél lett a tenger mellett, mely jéggé fagyott a felső részen.

Szegény Péter még mind hallotta, amit Aasta beszélt, aki eljött könnyű, fehér fátyolos ruhában a tengerből. Hallotta, amikor azt mondta, hogy elbeszéli a Frigyes történetét, azt, akitől féltette. És mondta:

— Frigyes édes bátyám, de igen szerencsétlen. Valamikor szép, ifju neje volt, aki szerette úgy mint én téged, de Frigyes, szívében kétséggel, beledobta a tenger örvényébe éppen

ugy mint te engem a minap. Annak az asszonya is ártatlan volt, de nem menekült ki mégsem a vízből. Frigyes félt, hogy megtudják a gyilkosságát s azért menekült ide. Kellett vele beszélgetnem és vigasztalnom, mert igen rossznak találta az életet. E miatt bántottál, emlékszel-e . . .

IV.

Nem emlékezett Péter semmire. Ugy tetszett, hogy kísérteni jött fel hozzá a tengerből Aasta. Nem tudta, hogy mikor beledobta egy napon a tengerbe, dagály volt, mely éppen akkor huzódott vissza és Aastának semmi baja sem lón. Nem tudta azt sem, hogy Aasta azóta csakugyan ő az, aki sirva térdel az ágya mellett reggeltől-estig.

Péterről leette a három év minden csinoságát; összeaszott arca és soványak lőnek kezei, zavart tűz égett a szemeiben.

Később fellábadt. Ráhajta fejét az asszony vállaira járt-kelt az udvaron, de semmit sem tudott arról, hogy él, sem pedig, hogy Aasta csakugyan mellette van és nem értette, amit beszél.

V.

Egyszer kivitték a tenger partja felé, oda, hol rég Aastával járt és ahonnan a vízbe taszította. Szép nyári nap volt, mint akkor és úgy sirt fel a víz.

Távolról esőnek közeledett.

Péter merően nézte előre hajlott testtel. Megismerte, hogy Frigyes.

Kiszabadult az asszony körmei közül és észrevesszeten a víz felé szaladt, hogy beérje a esőnaktot.

Az örvény összecsapott a Péter feje fölött.

Közgazdaság.

A vetőmagváltoztatás. Hazai termelési statisztikánk sokszor, de sokszor oly adatokat juttat napvilágra, a melyekkel bizony a legkevésbé sem dicsőíthetünk. — Vannak egyes vidékek, a hol a búzából 7 métermázsás kat. holdankénti termés már kiváló jó termésnek van jelezve; másutt ismét ilyennek minősítik a 6 métermázsást, holott józan számítás szerint legalább is a 9 métermázsát kellene oly eredménynek tekintenünk, a mely már jónak tekinthető. — Eltekintve ama a lapunkban is már ismételtén kárhözottatott gazdálkodási eljárástól, melyet az ősapáktól örököltén, sajnos az ország legtöbb helyén követnek, s mely mindenestre legfőbb okát képezi az alacsony átlagterméseknek, kétségtelesen jelentékenyen közrejátszik e tekintetben ama tartózkodás is, mely a vetőmagváltoztatás szükségessége iránt mutatkozik. — S e tartózkodás véleményünk szerint onnét ered, mert a legtöbb gazda azt hiszi, hogy ha gazdaságában vetőmagot kell változtatni, akkor az új vetőmag már okvetlenül külföldről hozandó, miután pedig a külföldi mag drága, inkább lemond a változtatásról. — Hát t. gazdaközönség, ez a hiedelem határozottan téves. — Ninesen arra semmi szükség, hogy új vetőmagot külföldről hozassunk, mert egy jó tulajdonságú gabna, ha csak hazai is, ép úgy megfelelhet a célnak. — A földolog az, hogy oly vidékről hozassuk a magot, amelynek klimatikus és talajviszonyai ne mutassanak nagy eltérést azon vidék klimatikus és talajviszonyaitól, amelyben a vetőmagváltoztatást eszközölni óhajtjuk. Ninesen az a hazai gabona, a mely hazánk bármely vidékén meg ne teremne kitűnő minőségben akkor, ha iparkodunk új termelési helyen is megadni ama feltételeket, a melyeket a gabona különösen a talaj megművelése tekintetében kíván.

Ha követnék hazai gazdaságaink is ama szabályokat, melyeket a külföldön a legutolsó kiscgazda is követ, nevezetesen, ha rendszeres vetésváltó mellett termelnék a búzát, a jó talajelőkészítés, istállótrágyának mellőzése s e helyett a műtrágyák alkalmazása mellett; ha nagyobb gondot fordítanának a búzának tenyészideje alatti ápolására, ugy a hazai vetőmagváltoztatással ép oly

jó, sőt talán még jobb eredményeket lehetne elérni, mint a külföldivel.

Termeljünk a gyümölcsfák között veteményeket. Millió és millió gyümölcsfa lett az utóbbi években az ország területén kiültetve s mégis a gyümölestermeléstől az ország jelentékenyebb jövedelmét alig lát. Ha nagy a gyümölestermés, akkor ninesen ára, ha nines gyümölestermés, akkor az adót ugyan meg kell fizetni a gyümölcsös területért, de semmi bevételünk arról nines s ez a körülmény gátolja a gazdát leginkább abban, hogy nagyobb területeken gyümölcsösöket létesítsen. Az hogy jó termés esetén a gyümölcsöt nem lehet értékesíteni, csak a vegyes gyümölcsfélékre áll, ha azonban egy fajta a gyümölcs, azt minden körülmények között értékesíteni.

Gyümölcsöseinket az u. n. köztes termelással lehet jövedelmezőbbé tenni. Eddigelé meglehetősen általában volt elterjedve az a hit, hogy a gyümölcsfák között mit sem szabad termelni, s az illető terület legfeljebb fűkaszáásra használható. Ezt a nézetet azonban ma már kísérletek döntik meg, amelyek azt bizonyítják, hogy azon esetben, ha a talaj rendszeres művelésben részesítetik, nemesak a köztes termés fog kitűnő termést adni, de maguk a gyümölcsfák is bővebben főgnak teremni.

Magamnak is egy 10 hektáros gyümölcsösöm van, melyet 1890-ben létesítettem. Az volt a céloim a mostoha talajjal bíró, gabona termelésre nem igen alkalmas hegyes-völgyes birtok-részlettel, hogy azt nagyobb jövedelmezőség elérése céljából átalakítom gyümölcsössé. Az első években a fák között — melyeket karóval és tövis-sel gondosan körülvettem, gabonát, répát, tengerit s mindenféle gabonát és kerti növényt termeltem, természetesen bőséges istállótrágyázás mellett, a talaj gondos és okszerű művelésével. Az eredmény nem is maradt el, s a csemeték sem érezték meg a köztes termelést és pompásan fejlődtek. Pár év múlva a fák között málna és eper termelésével próbálkoztam meg félve, hogy a köztes növényeknek a növekedő fák árnyéka káros lesz. Ez azonban nem vezetett a remélt eredményre. Három évi eredménytelen kísérletezés után ismét visszatértem előbbeni eljárásomra s bár a fák már felnőttek, teremtek s jókora területeket beárnyékolnak, mégis köztes növényeim olyan termést adtak, mintha a fa közelükben sem lett volna. Azóta a fák alját folytonosan szántatom — de esakis lovakkal s termelek korai burgonyát, cikorrapát, zöldsakarmányt etetésre és zöldtrágyázási célokra, különféle kerti terméket, mint kelt, karottát, babot, borsót stb. a legjobb eredménnyel, ugy hogy magukkal ezen köztes terményekkel földem teljesen kielégítő jövedelmét ad, gyümölestermő években pedig a jövedelmezőség meglepően ép szép. Természetesen földemet kitűnő termő erőben

tartom. Egyik évben istálló- másik évben zöldtrágyát kap; ezen kívül minden évben hektáronként 140 kg. kálit, 84 kg. foszforsavat és 41 kg. légenyt, a mit chlorkáli-, kovasavas káli vagy kainit-szuperfoszfát és chili-salétrom vagy kénsavas amoniak alakjában juttatok a talajba. A műtrágyát az egész területen egyenletesen szóratom el és pedig a kálisót, a foszfort és a salétrom egy harmadát a tél folyamán, a légenytrágya többi részét pedig a tavasz folyamán. Legkésőbb május 10-én. A mult évben termett a fák alatt hektáronként 162 m/m korai burgonya, 409 m/m cukorrépa, 882 m/m takarmányrépa, 392 m/m zöldsakarmány, 332 m/m karotta, 279 m/m kel, s ezen felül volt a gyümölcs, ami szintén jelentékeny összeget szolgáltatott be.

Ilyen módon lehet jövedelmezővé tenni gyümölcsöseinket.

Piaci áraink a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként.

	minőség szerint	Kor-tól	Kor-ig
búza		6.—	6.30
rozs		5.—	5.30
árpa		5.—	5.50
zab		5.—	5.30
lóher		—	—
tengeri		—	—
bükköny		—	—
hajdina		—	—
fehérbab		—	—
tarkabab		—	—
burgonya		—	2.50

Nyilt-tér.*

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik boldogult Hagymásy István temetése alkalmából megjelenésük s részvételükkel fájdalunkat enyhíteni szivesek voltak, ez uton hálás köszönetünket.

A gyászoló család.

* E rovatban közlötékért felelősséget nem vállal a szerk.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

ÜZLET-ÁTHELYEZÉS.

Van szerenésém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint Zalaegerszezen,
a Zala-utcában 7 év óta fentálló

fényképészeti műtermemet

a Kossuth Lajos-utcába (Központi takarékpénztár mellett) helyeztem át, hol a felvételek az ujonnan épült fedett fényirdamban minden időben eszközöltetnek.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását továbbra is kérve maradtam

teljes tisztelettel

ANTAL BÉLA

fényképész.

Bérbeadó üzlethelyiség.

Az özv. Unger Domokosné-féle házban egy

bolthelyiség,

melyben jelenleg Unger Antal könyvnyomdája van, az 1902. évi november 1-től kezdődőleg

kiadó.

Bővebb felvilágosítás dr. Grünwald Samu zalaegerszegi ügyvédnél nyerhető.

Pályázati hirdetmény.

A Zalaegerszegi Takarékpénztár részvénytársaságnál egy díjtalan könyvelő gyakornoki állás betöltendő.

Pályázók felhivatnak, hogy tanulmányaikat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket az alulírt igazgatósághoz címezve 1902. szeptember 5-ig nyújtsák be.

A Zalaegerszegi Takarékpénztár részv.-társaság igazgatósága.

**Évenkénti előállítás
39 millió szelencze.**

NESTLÉ-ÉRT
gyermekliszt.
Teljes táplálék
csecsemők és gyomorbetegék számára
legjobb havasi tejet tartalmaz.
Naponkénti tejfogyasztás 184000 liter.

Ha hirdetni akar,

forduljon hozzánk. Mi az ujságok eredeti hirdetési áraiból

a legnagyobb rabattot

adhatjuk. Még a legkisebb megrendelést is nagy gonddal és pontossággal teljesítjük és ügyelünk a hirdetések jó elhelyezésére.

Kollektio hirdetésünk

amely hetenként háromszor a „Neue Freie Presse“-ben és a „Neues Wiener Tagblatt“-ban jelenik meg, a legalkalmasabb

hirdető eszközüil

szolgál eladások- és vételeknél, állások betöltésénél, állás keresésnél, társ- és üzlet keresésnél. Értesítések, valamint költségek kiszámítása díjtalan. Katalogus ingyen.

M. Dukas utódai

Augenfeld Miksa és Lessner Imre
hirdetési irodája
Bécsben, I. Wollzeile 7.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palack ára frt 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Szagtalan**padló-viasz „Gloria”**

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur”-Fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. újonnan befestésére. 1 doboz ára 45 kr.

Mindenkor kaphatók:

Ján Ferenc cégnél Zalaegerszegen.

FÜRST SAMU

ZALAEGRSZEEN, KAZINCZY-TÉR, ○○○○○○○○○○

ajánlja a nagyérdemű közönség b. figyelmébe és szíves támogatásába

f é r f i - s z a b ó

üzletét

és kész férfi ruhák raktárát

A cséplési idényre!**m é r l e g**

gyártmányokról szóló képes árjegyzékemet, **tizedes, egyensúly, százados, kocsi- és marhamérlegről**, valamint **gabona minőség mérlegekről** érdeklődőknek ingyen küldöm kívánatra meg.

Czím: **SCHOTTOLA ERNŐ,**
BUDAPEST, VI. Fonciere palota.

MÜTEREM MEGNYÍTÁS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy **Zalaegerszegen, Antal Béla fényképész volt Zala-utczai helyiségét átvettem s ugyanott**

fényképészeti műtermemet

folyó év augusztus hó 24-én megnyitottam.

A n. é. közönség pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

SALY VIKTOR.

Egy tanonc azonnal felvétetik.

Malomkő eladás.

Hat pár (sukurói) francia laferte
minőséggel teljesen egyező, 36-38-42"

malomkő

jótállás mellett alulirt cégnél el-
adó.

Bernstein és Káldor cég
Székesfehérvárott.

Kályharaktár.

Van szerencsém a nagyérdemű közön-
ségnek és a magas arisztokráciának becses
tudomására hozni, hogy itt **Zalaegerszegen**,
Ujváros-utcában 31. és 33. számú saját
házhelyiségemben levő

dísz- és műkályha készítő telepemen és raktáromon

minden, a mai kor és divat kívánalmainak
teljesen megfelelő s választékos készletben
levő dísz- és műkályhák, úgy a legújabb
„Secession“ és „Empirie“ rendszerű, dí-
szes kiállítású kályhám, valamint építészeti
díszítvényeim vannak és a szilárdságot
kezeskedve, azokat a legjutányosabb árban
kiszolgálhatom.

S mivel minden törekvésem oda fog
irányulni, hogy a szíves megrendeléseknél
mind pontosság, mind ipartárgyaim kifo-
gástalan minőségbeni kiszolgálásával ma-
gannak a megelégedésteljes bizalmat minél
jobban megnyerhessem: tisztelettel meg-
jegyzem még azt is, hogy üzlettelepemen
szintén az egyszerű s ugynevezett «Szemes»
kályhák is díszes és szilárd kiállításban és
a lehető legolcsóbb árakban kaphatók.

Ezeknél fogva a szíves megrendeléseket
várva, becses pártolást kérek, s kiváló
tisztelettel

Németh Gábor,
agyagdísz- és műkályha készítő.

Lakik Zalaegerszegen, Ujváros-utca 31.,
33. szám alatt.

(Az 1896-iki ezredéves országos kiállításon kitüntetve.)

Brázay-féle

sósorszesz

nélkülözhetlen háziszor.

== Kapható mindenütt. ==

Egyedül valódi angol

BALZSAM Thierry A. gyógyszerésztől

közegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyoltalma alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg használható.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apothek
des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden posta-
állomására 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába
4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Sétküldés csak az összeg előzetes utalvá-
nyozása vagy lefizetése mellett.

1. A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek
bizonyult, megszünteti a katarrhust és köpetkiválást, a fájdalmas köhög-
ésnek elejét veszi, sőt még régebbi betegségeket is gyógyít. 2. Kitérő
hatással van torokgyulladásnál, rekedtségénél és a torok összes betegségei-
nél. 3. Alaposan kiűrtja a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyít gyomor-
göresöt, kólikát és szakgatásokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztító, tisztí-
tja a veséket, megszünteti a hypocondriát és melancholiát és előmozdítja
az étvágyat és emésztést. 6. Kitérő hatása van fogfájásnál, lyukas fogak-
nál, szájpneumon, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a
felbőfögést, valamint a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás
gyógyszer minden sebre, úgymint hópörösenés, sipoly, szemölcs, égési seb,
fagyott testrészt, rüh, kosz és kiütések, megszünteti továbbá a fűfájást,
zugást, szakgatást, köszvényt, fülfájást stb. **Tessék mindig vigyázni a zöld
apáca-védjegyre, mint fent látható! Hamisításoktól legjobb óvszer egye-
nesen a gyarabot eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden posta-
állomására 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába
4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Sétküldés csak az összeg előzetes utalvá-
nyozása vagy lefizetése mellett.**

Miért szenved?

mikor önnek a biztos gyógyulásra a **legrégibb sebeknél** is kilátása van
és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputációt, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen.
Valódi centifolia-kenőcs használják: a gyermekágyasok mellbajainál, a tejelválasztás akadályainál, mell-
keményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, sós-
csúsz, dagadt lábknál, sőt csontszúrnál is; ütött, szúrt, lött, vágott és roncolt sebeknél; az idegen testek
kiválasztásánál, mint üveg- és faszilánk, homok, dara, tövis stb.; mindenféle daganat, kinövés, karbunku-
lus, új képződmények, valamint ráknál, körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kisebese-
dett lábknál. **Egész sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon
támadt daganatot, vér daganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb., stb. Sétküldés csak az összeg
előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállítólevéllel együtt 3 korona
50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenkit óvok hamisítványok vételé-
től és kérem vigyázni, hogy minden tégelyen a cég: „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada“
bejegyzve legyen.**

E két gyógyszerében felülmulhatlan szer sohasem romlik el, ellenben minél régebbi lesz, annál érté-
kesebb és hathatósabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szá-
kában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezéig, természet-
esen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni,
melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó,
olcsó, megbízható, amellyel teljesen ártatlan, világhírű szerrel, melyeknek minden családnál található
kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni
és címezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára, Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett.
Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittebach J. gyógyszerész és Bécsben:
Brady C. gyógyszerésznél.

Gyümölcs és szőlő bor készítő gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomó szabályzóval.
A munka képesség 20% nagyobb, mint bármely más sajtónál.

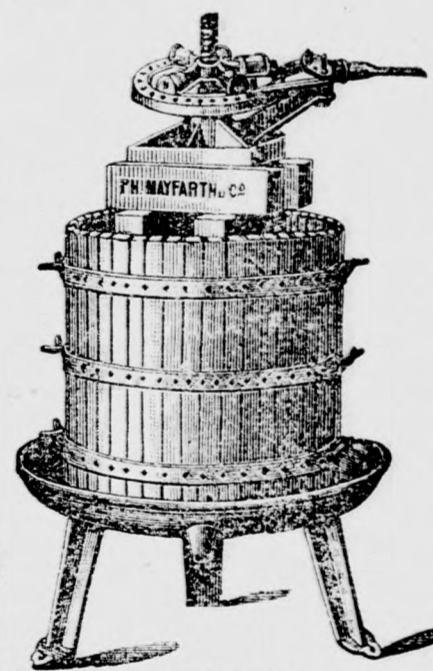
Hydraulikus sajtók.

Szőlő és gyümölcs zuzók

és bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrők, Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra,
gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad. önműködő
„SYPHONIA“ gyümölcs és szőlővessző permetezők.

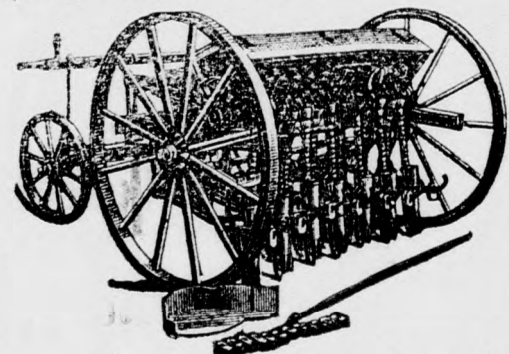

szőlő ekék.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű
„AGRICOLA“

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző
magmennyiség számára, váltókerékek nélkül, dombon avagy síkon, a
legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mindamellett a legolcsóbb
ár által tűnnek ki. — A lehető legnagyobb munka, idő- és pénzmeg-
takarítást teszik lehetővé.

Különlegességeket széna- és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok,
gabonarosták, trieurók, ekék, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás
alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

gazdasági gépgyárak, vasöntödékek és vashámorművek

Alap. 1872.

BÉCS, II/1 Taborstrasse 71. 830 munkás.

Kitüntetve több mint 490 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon.
Részletes árjegyzék ingyen. — Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek.

